



de knotwilg

West-Vlaams
Bushcraftweekend 2026

Pleidooi voor
de teunisbloem

Groot
heksenkruid

Seveso-bedrijven
naast AZ Delta?





IN EEN GRASLAND
MAG DE NATUUR
AL EENS BUITEN
DE LIJNTJES KLEUREN.

OF SCHILDEREN
A LA MARGRIET.

Geert De Kockere
www.litenatuurjtes.net



Editoriaal

3 Zoemend grasland

Algemene informatie

4-5 West-Vlaams Bushcraftweekend 2026

6-7 Pleidooi voor de teunisbloem

Natuur- en milieunieuwtjes

8 Algemeen

Al-afschied van Paul

Liever een digitale 'knotwilg' dan een papieren versie?

Shop online via Trooper en steun jouw lokale afdeling!

8-9 Ichtegem

1.000 soorten?

9-10 Ledegem

Kruidentuin 'De Kolleblomme'

Beheerwerken Kezelbergroude

10 Roeselare

Geef jij een lezing om onze natuurgebieden te steunen?

10-11 Torhout

Hobbits in het Wijnendalebos

Zeldzame bezoekers

15-22 Activiteitenkalender

23 JNM Roeselare

26-27 Groot Heksenkruid (*Circaea lutetiana*)

28-29 Recensie 'De Handzamevallei – waar water het landschap schrijft'

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT MANDELSTREKE

32-34 Seveso-bedrijven naast AZ Delta in Roeselare?

JONG NATUURVERKENNERS TORHOUT

34 Schrijf je nu in voor werkjaar 2026-2027

Werkten mee aan dit nummer:

Yves Adams, Roland Allegaert, Daniël Boens, Peter Bossu, Geert Carette, Martin Claeys, Kamil Daneels, Roney Debaillie, Sofie Declercq, Philippe Deprez, Erwin Deros, Piet Desmet, Leopold Dewulf, Xavier Dirix, Peter Hantson, Peter Lemmens, Johan Lippens, Kurt Meerschaert, Bertjan Olivier, Dirk Peene, Jan Proot, Anja Spiller, Johan Strobbe, Guido Vancalbergh, Ash Vandepitte, Bart Van Thuyne, Luc Verbrugge, Philippe Verbrughe, Maarten Verlinde, Hans Verplancke & Ria Wyffels.

Omslagfoto: 'archery tag' tijdens het West-Vlaams Bushcraftweekend. Toen we een poll organiseerden waarbij de vrijwilligers uit een aantal mogelijke coverfoto's mochten kiezen, stuurde een man volgende opmerking door: "Waar zijn de meisjes? Vind het erg gender bevestigend."

Het antwoord van een vrouw wil ik jullie niet onthouden: "Iets veel complexer en strategischer gaan doen?" :-). Foto: Kamil Daneels.

Ook de sfeerbeelden van het West-Vlaams Bushcraftweekend op deze pagina werden gemaakt door Kamil.

Zoemend grasland

De zomer is de tijd van de gras- en hooilanden. In mijn tuin is wat ooit gazon was ondertussen helemaal overgenomen door het zachte geel van de ratelaar en het paars van het knoopkruid. Wat ooit begon als een braaf gazon met hier en daar wat bloemen, waar ik omheen maaide, is ondertussen een pad geworden dat de open plekjes en de wilde stukken verbindt. Er is nog n t genoeg plaats om ergens een plekje in de schaduw te vinden waar je languit in het gras kan liggen. Een heerlijk momentje op je buik om te kijken wat er rond je beweegt aan fladder- en kriebelbeestjes. Op dat moment stopt die boze wereld even met draaien.

In heel wat van onze natuurgebieden zijn er hooilanden te vinden. Bloemrijk grasland is in onze regio, samen met de gemengde loofbossen met veel dood hout, het meest biodiverse natuurstype. Onze beheerteams zijn tijdens het opmaken van deze ‘knotwilg’ druk met het inplannen van begrazingsblokken, maaibeurten en zeissessies. Hoe doen de orchideeën het dit jaar? Wat is het beste tijdstip om te maaien? Welk gras overheerst er? Wie spreekt er verder af met die landbouwer die jaarlijks komt maaien? Zijn er nieuwe planten opgedoken? ...

Wat dat laatste betreft hebben we nog een leuk nieuwtje: vorig jaar hebben we in de late zomer een aantal balen soortenrijk hooi vanuit ‘De Swal’ in Koekelare naar gelijkaardige graslanden versleept, maar waar nog wat ‘speciallekes’ ontbraken. Dat hooi hebben we ter plekke uit elkaar getrokken en rondgestrooid, in de hoop dat er nog wat zaden inzaten. En ja hoor: op de Vijfwegenpoel werden net de eerste Grote ratelaars ontdekt.

Terwijl de ene Natuurpunter druk bezig is met het beheer van een gebied, puzzelen anderen activiteiten in elkaar. Traditiegetrouw is er deze zomer weer een ruim aanbod aan gegidste wandelingen. We nemen je mee naar buiten en leren je natuurrijke plekjes ken-

nen die je nog nooit zag, of toch niet op die manier. En in het Groenhovebos in Torhout en in ‘De Kleiputen’ in Roeselare zetten we je graag aan het werk. Draag je steentje bij en beleef de natuur n g intenser. Of vertraag en neem je tijd om  cht te kijken tijdens een inventarisatie of fotografiewandeling.

In dit nummer van ‘de knotwilg’ kijken we ook nog even terug naar ons West-Vlaams Bushcraftweekend, waarop we honderden kinderen en volwassenen mee de natuur in namen. Drie schitterende dagen buiten, waar we onze passie voor de natuur konden delen en de deelnemers verwonderd deden staan bij al wat groeit en bloeit.

Andere Natuurpunters zijn dan weer gebeten door beleid, de taaiste poot van onze werking. Dat is iets voor dossiervreters, doorduwers en volhouders. Kortom: mensen die stenen in een rivier willen verleggen. In dit nummer lees je hoe de gewestplannen uit de jaren ‘70, toen er van klimaatverandering nog geen sprake was en de natuur er nog minder beroerd aan toe was, ons landschap blijven bepalen. Bovendien zitten natuur en milieu sinds corona in de hoek waar de klappen vallen. Ik ben benieuwd welke politieke beslissingen er dit jaar nog genomen worden, maar de toekomst van de natuur lijkt – zeker in Midden-West-Vlaanderen – erg troebel. Benieuwd hoe dit verder evolueert, maar misschien moeten we binnenkort samen de barricaden op.

Ondertussen wensen we je een fijne zomer, en we komen elkaar vast wel ergens tegen in het groen.

Sofie Declercq, voorzitter

Namens het bestuur van
Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw

West-Vlaams Bushcraftweekend 2026

Bushcraften, ofwel het (over)leven in en met de natuur, zit al jaren in de lift. Het 'Groot Bushcraftweekend' van Natuurpunt Natuuracademie viert dit najaar zelfs zijn 15e verjaardag. (De ticketverkoop daarvan startte op 8 juni, maar de 500 tickets waren in 4 minuten uitverkocht ...)

Tijdens het verlengde weekend van 1 mei ging de 4e editie van het West-Vlaams Bushcraftweekend door in het prachtige 'Hopper Jeugdverblijf Merkenveld' in Zedelgem. Dat wordt sinds 2024 georganiseerd door onze vereniging.

En het gaat hard: in 2024 mochten we een 200-tal deelnemers, vrijwilligers en commerciële partners verwelkomen. Vorig jaar landden we op 320 aanwezigen, dit jaar waren dat er al 440.

Zo'n bushcraftweekend à la Natuurpunt betekent dat we samenkomen in een scoutsdomein om een weekendje te kamperen. Iedereen zorgt daarbij voor eigen kampeerspullen en maaltijden. Tijdens het weekend worden er continu keuze-activiteiten aangeboden. Denk daarbij in de eerste plaats aan klassieke bushcraftworkshops zoals botbewerking, vuurboog of wildpluk, en aan natuureducatieve activiteiten als poelenonderzoek, schelpen herkennen of een vleermuizenwandeling. Daarnaast zijn nog ambachten, creatieve workshops, (kamp)vuur koken, spelletjes, wellness ... Te veel om op te noemen, maar allemaal onder de brede noemer 'natuurbeleving'. De deelnemers konden dit jaar, verspreid over de 3 dagen, kiezen uit 90 workshops!

Ook het sociale aspect is belangrijk: iedereen die wil kan een activiteit begeleiden, kennis delen of vaardigheden doorgeven. Je vindt er dan ook mensen van alle leeftijden: van kleuters tot 'ruim gepensioneerden'. Maar ongeveer de helft van de aanwezigen zijn kinderen. En die hebben we 3 topdagen natuurbeleving kunnen aanbieden.

Ondanks enkele 'weertechische uitdagingen' (code oranje voor droogte, wat de kook- & kampvuurmogelijkheden drastisch inperkte, gecombineerd met regen op zaterdagavond en zondag) was iedereen laaiend enthousiast. De 54 anonieme deelnemersevaluaties na het weekend geven ons een totaalscore van 4,72/5 of 94 %! Een bloemlezing:

Voor mij was dit de eerste maal. Mijn 3 kids waren superenthousiast. Moe en versleten zijn ze thuis gekomen. Volgend jaar komen we waarschijnlijk terug.

Proficiat voor de toporganisatie en voor iedereen die eraan meewerkt! Het was terug een weekend vol aangename mensen met gezellige babbel, toffe en leerrijke workshops, niets moet en alles kan, ... Hoewel ik de yogasessie niet gevolgd heb, kwam het voor mij op hetzelfde neer ;-). Ik heb eigenlijk geen enkel verbeterpunt, dus dat zegt genoeg. Bedankt!

Ik heb zoveel genoten van het weekend! Fantastische organisatie, geweldige sessies, fijne mensen. Hartelijk dank voor alles en tot volgende keer!

Bijzonder leuke sfeer, door de schaal, maar ook omdat de organisatie er oog voor heeft. Een heel geschikt terrein. Een organisatie die staat als een

huis en bestaat uit vriendelijke mensen. Sowieso fijne deelnemers, een mooie mix van traditionele bushcrafters, geïnteresseerden en kinderen. Mooie workshops van verschillend niveau. Ondanks dat ik er alleen op zaterdag bij kon zijn heb ik genoten. Volgend jaar het gehele weekend!

De volgende editie van het West-Vlaams Bushcraftweekend start op vrijdag 7 mei 2027 om 14 u. en eindigt op zondag 9 mei rond 16 u. De inschrijvingen worden begin februari 2027 geopend. Wil je dat we je een seintje geven als de inschrijvingen van start gaan? Geef je e-mailadres dan door via het Google-formulier. Zie QR-code onderaan. (Wie er dit jaar bij was moet zich niet inschrijven. Die wordt sowieso gecontacteerd.)

Tot in het bos!



Team Bushcraftweekend

Foto's: Kamil Daneels (die op 3 dagen tijd meer dan 60 km op en neer wandelde en 2.229 foto's nam, dronebeelden niet inbegrepen... Meer natuurfoto's van Kamil vind je op www.wijnendalebos.com.)



Van linksboven met de klok mee: het onthaal, bemand door An-Sofie en Sofie; voorstelling van de workshops op het podium; Peter en Pieter met een maaltijd voor de vrijwilligers; de regen van zondagochtend kon het enthousiasme niet drukken; workshop 'kazoo van vlierhout' & workshop 'kriebelbeestjes' na de regen van zaterdagavond. Foto's: Kamil Daneels.

Pleidooi voor de teunisbloem

Op het ogenblik dat ik dit schrijf, begin juni, staan de teunisbloemen in mijn tuin er veelbelovend bij: fris, groen en krachtig. Helemaal klaar om later deze maand, ergens in de avondschemering, uit te barsten in een symfonie van zacht geel en zoete geuren. Ik kijk er nu al naar uit!

Een half jaar geleden, rond de winterzonnewende, waren deze planten ook al een bron van natuurgelukjes, maar dan om andere redenen.

Vogels en planten houden er een heel eigen agenda op na. Eind december leken veel van onze gevederde vrienden al opvallend speelser en actiever te worden. Pimpel- en koolmezen zaten plots achter elkaar aan, heggenmussen en winterkoninkjes lieten zich welluidend horen en een eksterpaar verzamelde gretig takken voor de bouw van een nieuw nest. Bij het vallen van de avond viel het eerste schuchtere merel- en lijstergezing op. Vanuit de warme huiskamer was het volop genieten geblazen van schitterende kleuren: een groene specht sloeg zijn snavel keer op keer steeds dieper het gazon in op zoek naar lekkers, zijn neef de grote bonte specht foerageerde aan het andere uiteinde, hoog in de kale bomen en enkele koperwieken hielden een korte rustpauze in de struiken. Een groepje vinken snuffelde tussen het bladafval, twee merels ruzieden en staartmezen namen een verkwikkend bad in de tuinvijver: wat een vogelweelde in één oogopslag. Zoals verwacht moesten we ons tijdens het vogeltelweekend met heel wat minder tevreden stellen.



Links de gesloopte zaaddozen van Middelste teunisbloemen uit mijn tuin (december), rechts de jonge planten, klaar voor een zomer vol bloeiplezier (juni). Foto's: Johan Strobbe.

De grootste winterse vreugdebrengetjes blijven de putters, die er op een of andere manier jaarlijks in slagen de rijke zaaddozen van de kaardenbollen te ontdekken en vakkundig te plunderen. Mijn kaardenbollen vielen vorig jaar echter wat tegen in aantal en grootte; de Middelste teunisbloemen (*Oenothera biennis*) daarentegen deden het uitzonderlijk goed. Is het daarom dat ik voor het eerst opmerkte dat de putters zich dagenlang te goed kwamen doen aan de doosvruchten van deze zomerse nachtbloei-er? Exemplaren van wel anderhalve meter hoogte dragen meer dan honderd zaaddozen die elk tot wel driehonderd ronde zaden bevatten. Voor de putters betekent dit een rijk gedekte tafel, een machtige voedselbank zomaar in de tuin. Zij breken de langwerpige zaaddozen moeiteloos open en doen zich

soms met vijf, zes soortgenoten tegelijk aan al dat lekkers tegoed.

Dit schouwspel herhaalde zich enkele dagen naeen en ik deed een opvallende vaststelling. Eens de verzadigde putters waren verdwenen, werd hun plek ingenomen door pimpelmezen. Zou het kunnen dat zij niet in staat zijn de stevige doosvruchten te openen en daarom de putters met hun puntige snavels het harde werk laten doen? Ik kan het niet bewijzen, maar het had er alle schijn van dat zij telkens leken te wachten tot de putters hun werk hadden gedaan, om pas daarna op hun beurt de teunisbloemen te lijf te gaan.

Hoe dan ook, hierdoor ben ik nu een nog groter voorstander geworden van de teunisbloem dan voorheen. Deze tweejarige plant

vormt het eerste jaar een rozet van wortelbladeren. Het tweede jaar ontwikkelt ze een hoekige stengel met haren. De stengel eindigt in een bloementros, oogt stevig en laat zich niet door windstoten uit balans brengen. De stengelbladeren zijn lancetvormig, afwisselend geplaatst en gespreid. Zij zijn bekleed met zijdezachte haren en de bladrand is bezet met fijne onregelmatige tandjes. Naar boven toe worden de bladeren kleiner; ze veranderen in schutblaadjes. De grote, prachtige, felgele bloemen zijn viertallig en lijken op lichtjes in de invallende duisternis. Zij openen zich wanneer het donker wordt en hun heerlijke geur lokt nachtvinders, zoals pijlstaarten, die met hun lange snuit de nectar uit de diepe keel kunnen opzuigen. Dit spektakel ontvouwt zich van juni tot september.

Teunisbloemen zijn oorspronkelijk afkomstig uit het Amerikaanse continent – de exoten bevonden zich tussen de geëxporteerde katoenbalen – en werden in de zeventien-

de eeuw in Europa geïntroduceerd. Er bestaan wel honderd soorten van, maar in Europa onderscheidt men in het wild alleen de Kleine, de Middelste en de Grote teunisbloem. Telers brachten wel al varianten in de handel.

De Latijnse benaming van de Middelste teunisbloem, *Oenothera biennis*, is afgeleid van de Griekse woorden 'oinos' (wijn) en 'thera' (wild dier; jacht, buit, in zich opnemen, ezel) omdat het eten van de wortels zou helpen om wijn beter te verwerken en het risico van een kater te verminderen, omdat de wortels op wijn zouden helpen om wilde dieren te temmen of omdat ezels er zo dol op zouden zijn. Vooraleer u de plant als een wondermiddel aanziet: de voorwaardelijke wijs in de vorige zin staat er niet voor niets. 'Biennis' is dan weer het Latijnse woord voor tweejarig. Nederlandse benamingen zoals lelie-van-één-nacht, nachtbloem, nachtkeers en schonebij-nachte, en Engelse benamingen zoals evening primrose, evening star

en sundrop, wijzen allemaal op het feit dat de bloem zich pas 's avonds opent. De gangbare naam teunisbloem verwijst naar Sint-Antonius van Padua aan wie de plant werd opgedragen omdat ze rond zijn feestdag (13 juni) begint te bloeien.

De teunisbloem draagt niets dan voordelen in zich: de bloem zaait zichzelf uit, toont zich tevreden met karige of zelfs droge grond, heeft geen ondersteuning nodig, brengt kleur en nachtvinders in de zomers en bontgekleurde zaadeters in de winter. En voor wie het echt wil: nagenoeg de hele plant is eetbaar en de goudgele olie uit de geperste zaden verzacht je reuma, versterkt je immuunsysteem en bevordert het vrouwelijk hormonaal evenwicht. Welke tuinier droomt hier niet van? Sommige exoten mogen we dus wel met open armen ontvangen.

Johan Strobbe



Links een putter of distelvink (*Carduelis carduelis* – foto van Erwin Deraus), rechts de bloeiwijze van Middelste teunisbloem (*Oenothera biennis* – foto van www.kulak.kuleuven.be/bioweb.)

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

AI-afscheid van Paul

Misschien moeten we eens even over AI hebben, je weet wel, die computersuperkracht die alomtegenwoordig lijkt. (Vraag gerust meer uitleg aan je kinderen of kleinkinderen als je zelf geen early adopter of IT-specialist bent.) Ook op onze 'knotwilg' heeft dit invloed. Voor alle duidelijkheid: onze teksten schrijven en bewerken we nog altijd zelf, maar de finale taalcorrecties laten we sinds dit nummer over aan Gemini. Concreet: je plakt je tekst in de AI-module, vraagt een chronologische oplijsting met uitleg van alle grammatica-, interpunctie- en spellingsfouten, en krijgt 30 seconden later een voorstel.

Oké, het werkt nog niet perfect – bijzondere tekens en stilistisch verantwoorde afwijkingen van de basisregels worden meestal niet herkend – maar wel verbazingwekkend goed. Dat betekent ook dat we 'knotwilgsgewijs' afscheid nemen van Paul Debaenst. Paul is de man die sinds het aprilnummer van 2011 de taalkundige eindcontrole deed van ál onze knotwilgen. Uit teksten die al waren nagelezen door auteur, eindredactie en bestuur, haalde hij de laatste fouten. Zo van die instinkers waar alle anderen overheen lezen. Dat betekende telkens ook: vele avonden na-

lezen met krappe deadlines, en dat 61 nummers of 15 jaar lang.

Maar daar zijn we dus mee gestopt, omdat AI het sneller kan én Paul daarmee ook meer tijd over houdt voor andere, misschien wel leukere dingen. Dus bedankt Paul, heel erg bedankt, dat je al die jaren achter de schermen hebt geholpen om er telkens opnieuw de best mogelijke editie van 'de knotwilg' van te maken.

Peter Lemmens

Liever een digitale 'knotwilg' dan een papieren versie?

Lees je even graag digitaal als op papier? Neem dan een digitaal abonnement op 'de knotwilg'! Zo bespaar jij mee papier en portkosten. Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be met als onderwerp 'digitaal abonnement' en vermeld in het bericht zelf je lidnummer. Dat vind je terug op het etiket van deze 'knotwilg'. Alvast bedankt!

Peter Lemmens

Shop online via Trooper en steun jouw lokale afdeling!

Wil je de lokale natuur een extra financieel duwtje in de rug geven? Dat kan volledig gratis! Als je online winkelt via Trooper steun je rechtstreeks de werking van Natuurpunt in jouw eigen buurt.



HOE KUN JE TROOPEN?

- **Via trooper.be:** zoek de Trooperpagina van jouw specifieke Natuurpuntafdeling of -kern, klik door naar je webshop (Bol, Coolblue, Torfs...) en koop zoals gewoonlijk.
- **Trooper Browser / Botje:** installeer de gratis extensie. Deze meldt het meteen als je op een Trooper-shop surft. Eén klik en de commissie gaat naar de natuur!
- **Delhaize SuperPlus:** koppel je SuperPlus-kaart in de Delhaize-app en schenk je gespaarde punten rechtstreeks aan je lokale afdeling.
- **Lokale verkoopacties:** steun specifieke acties via de online Trooper-actieshop van de afdeling.

Op dit ogenblik kan je Natuurpunt Mandelstreek, Natuurpunt Kern Groot-Staden en Natuurpunt Torhout al steunen door te Trooperen. Meer info op www.trooper.be

Philippe Deprez

ICHTEGEM

1.000 soorten?

Op een mistige voorjaarsochtend, ergens in een bosrijke streek niet ver van de zee, kwam een paard met kar aangereden. Drie mannen en een vrouw probeerden zich op de open kar warm te houden, want het was de voorbije

nacht koud geweest. Ze hadden zelfgebrouwen bier bij zich, en onderweg hadden ze van een boer zijn overschot aan appels meegekregen. De weg werd drassiger en het paard, dat moe was, kreeg moeite om vooruit te komen. De groep besloot om even uit te

rusten. Ze zetten een tent op en staken hun vlag in de grond. De omgeving was licht glooiend en zo ver ze konden zien was er geen bewoning. Toch tuurden ze naar de einder om gelijkgezinden te ontwaren...

Het zou het begin van een geromaniseerd verslag over het ontstaan van de gemeente Ichtegem kunnen zijn, dit jaar exact 1.000 jaar geleden. Maar vervang de kar door een auto en je wordt teruggeflitst naar 25 april 2026. Als Ichtegemse vereniging wilde 'Natuurpunt Kern BEI' haar steentje bijdragen om dit jubileum in de kijker te zetten. Samen met de Eernegemse wandelclub 'De Kasseistappers' stippelden zij de '1.000-soorten-natuurwandeling' uit. De deelnemers konden kiezen voor 6 of 11 km, waarbij beide trajecten door het 'gecontroleerd overstromingsgebied' (GOG) Blekerijbeek passeerden.

Een 60-tal deelnemers, vooral Natuurpunters, wandelde met hun smartphone in de hand om onderweg fauna en flora te fotograferen. Deze wandeling was namelijk ook het startschot van de '1.000-soorten-BioBlitz' op waarnemingen.be. Iedere waarneming op grondgebied Ichtegem die wordt ingevoerd op deze website (al dan niet via de gratis natuurherkenningsapp ObsIdentify) telt nu mee in onze poging om de kaap van 1.000 soorten te halen



Stand van Natuurpunt Kern BEI in GOG Blekerijbeek tijdens de 1.000-soortenwandeling. Foto: Anja Spillier.

tegen het eind van dit jaar. Dan sluiten we dit feestjaar trouwens af met de aanplant van 1.000 bomen in het GOG. (Meer info in de volgende editie van deze 'knotwilg'.)

Eén maand na de start waren er al meer dan 250 soorten geregistreerd.

Nog driemaal zoveel klikjes en we zijn er! Doe mee! (De actuele cijfers vind je op <https://observations.be/bioblitz/22734/lichtegem-1000-soorten-natuur-wandeling/>.)

Anja Spillier

LEDEGEM

Kruidentuin 'De Kolleblomme'

Kruidentuin 'De Kolleblomme' is een realisatie van de voormalige 'Natuurwerkgroep De Kolleblomme', nu 'Natuurpunt Kern Ledegem'. Je vindt 'm naast de berging van de vereniging in de doodlopende aftakking van de Stationsstraat, zo'n 100 m ten zuiden van het voormalige station (Stationsstraat 129).

De kruidentuin, op een perceel van de gemeente, hebben we in 1990 aangelegd met de hulp van de gemeentediensten. De kruiden kochten we bij Loca Labora, de bekende sociale werkplaats uit Beernem. Aanplanten deden we op een zaterdag, later datzelfde jaar, tijdens de Roe-

feldag. Dat is een dag waarop kinderen mogen rondsnuffelen achter de schermen van allerlei activiteiten en beroepen. Door te kijken, te luisteren of zelf mee te doen, ontdekken ze hoe het er in de echte (werk)wereld aan toe gaat. Later, tijdens een editie van de 'Dag van de Natuur', hebben we er ook nog een insectenhotel geplaatst.

Deze kruidentuin is niet traditioneel ingericht, met elke plantensoort in één vakje. De kruiden, zowel de keukenkruiden als de medicinale planten, zijn verspreid aangeplant. Sinds enkele jaren zijn een veertigtal soorten van een naamplaatje voorzien. Altijd leuk om even te snuisteren. De drij-



Het bijenhotel in kruidentuin 'De Kolleblomme' van Natuurpunt Kern Ledegem. Foto: Kurt Meerschaert.

vende kracht achter deze realisatie is Magda Demeyere, natuurgids en mede-oprichter van onze vereniging.

Roland Allegaert

Beheerwerken Kezelbergroute

Op 14 oktober 1889 werd 'Spoorlijn 65' geopend die Roeselare en Menen met Frankrijk verbond, en dwars door het centrum van Ledegem liep. Al in 1950 werd het reizigersverkeer er opgeheven, waarna het zuidelijke

deel nog tot 1975 gebruikt werd voor goederenverkeer. In 1978 werden de laatste sporen uitgebroken.

In de zomer van 1983 maakte het provinciebestuur bekend dat ze deze afgedankte spoorlijn huurden. Ze zochten natuurverenigingen die wilden meewerken aan de inrichting van een natuurplek met mogelijkheden voor zachte recreatie. Sindsdien helpt 'Natuurwerkgroep De Kolleblomme', nu 'Natuurpunt Kern Le-

degem', bij de ontwikkeling en het beheer van wat nu de Kezelbergroute heet. Concreet gaan wij maaien, planten en snoeien, en doen we klein onderhoud. Zin om af en toe even mee de handen uit de mouwen te steken in deze groene parel? Neem dan contact op met Kurt via natuurpuntledegem@gmail.com of 0498/572.404.

Kurt Meerschaert

ROESELARE

Geef jij een lezing om onze natuurgebieden te steunen?

Net zoals vele andere Natuurpunt-afdelingen heeft Natuurpunt Mandelstreek nog een paar rekeningen te vereffenen. Letterlijk dan, zeker na de laatste aankoop van 1,4 hectare jong bos bij de Mispelaarhoek. Om in de nabije toekomst te kunnen inspelen op aankoopopportunities in de omgeving van de Mispelaarhoek, de Vijfwegenpoel of het Waterdambosje, is het nodig om snel een nieuwe financiële reserve aan te leggen.

Komende winter organiseren we enkele lezingen. Niet alleen om natuur-

liefhebbers een boeiende avond te bezorgen, maar ook om extra inkomsten te genereren zodat we sneller aan die financiële buffer voor nieuwe aankopen kunnen bouwen.

We zoeken nog mensen die een natuur- en milieugerichte lezing willen geven over een binnenlands of buitenlands onderwerp. Liefst ook iets dat verder gaat dan enkel mooie beelden. Als de planten en dieren van een gebied aan bod komen, denken we ook aan vragen rond bijvoorbeeld ecosystemen, klimaat of invloed van de mens. Zelf denk ik alvast aan een lezing over de alpiene bergtoppen in

tropisch Afrika en Zuid-Amerika. (Meer uitleg daarover in de volgende 'knotwilg'.)

Voel je je geroepen om een gratis lezing te geven om Natuurpunt Mandelstreek te steunen? (Vervoerskosten worden terugbetaald.) Stuur dan je voorstel naar peter.hantson@outlook.com. Wij hopen alvast op boeiende, gevarieerde en rijk bijgewoonde lezingen ten voordele van de natuurgebieden in eigen streek!

Peter Hantson

TORHOUT

Hobbits in het Wijnendalebos

In ons land komen meer dan 2.600 soorten vlinders voor en daar zitten opvallend weinig exoten bij, op enkele beruchte gevallen als de buxusmot na. Een recente nieuwkomer uit Nieuw-Zeeland en Australië lijkt zich nu te vestigen in België.

De varenhobbit werd pas eind 2023 voor het eerst in ons land gezien, in De Panne. Amper een week later volgde een tweede exemplaar in Wenduine. Die waarnemingen waren niet geheel onverwacht: al in 2009 werd de soort waargenomen in Zuid-Engeland, vanaf 2021 volgde Nederland. In

2024 werd de soort op meer locaties opgemerkt, waaronder de eerste binnenlandse waarnemingen. Vorig jaar werd duidelijk dat de varenhobbit al een populatie had in Vlaanderen: in Wachetebeke werden 7 exemplaren samen gespot. En in mei van dit jaar telden de leden van Natuurwerkgroep Torhout 13 exemplaren in het Wijnendalebos: ook daar kunnen we dus van een populatie spreken. Tot halverwege vorig jaar was deze soort enkel bekend onder zijn wetenschappelijke naam: *Musotima nitidalis*. Toen in 2025 meer dan 100 nachtvinders een nieuwe Nederlandse naam kregen, was de varenhobbit er daar één

van. De naam verwijst zowel naar de leefwijze, het formaat als de afkomst van het vlindertje. Allereerst duidt de naam de voedselplant van de rupsen aan: diverse soorten varens. Dat is ook de manier waarop de varenhobbit in Europa verspreidde: met de import van varens uit het herkomstgebied. Engelse websites vermelden de invoer van boomvarens als bron van de Britse exemplaren. 'Hobbit' refereert uiteraard naar de bekende verhalen van J.R.R. Tolkien, waarin hobbits kleine mensachtige wezens zijn. De varenhobbit is een microvlinder met een spanwijdte van amper twee centimeter. En de verfilming van de



Een varenhobbit (*Musotima nitidalis*) die op 10 mei werd gespot in het Groenhovebos.

Foto: Johan Lippens.

hobbitverhalen gebeurde in Nieuw-Zeeland, vanwaar de varenhobbit afkomstig is. Daarnaast komt de soort ook in Australië voor. Gelukkig wordt verwacht dat het geen plaagsoort is die zich invasief zal gedragen.

Wim Veraghtert

Zeldzame bezoekers

In maart was Torhout heel even dé hotspot voor vogelkijkend Vlaanderen. Door de aanwezigheid van twee heel bijzondere soorten zakten vogelkijkers uit alle uithoeken van België af naar Torhout.

Van 27 februari tot 17 maart verbleef er een ringsnavelmeeuw (*Larus delawarensis*) in een weide in Torhout Oost. Ook vorig jaar werd er daar een gespot en kenners gaan ervan uit dat het over dezelfde vogel gaat. De ringsnavelmeeuw is een algemene meeuwensoort in Noord-Amerika met een kenmerkende gele snavel met zwarte ring en groene pootjes. Sinds 1984 komt hij ook op het Europese vasteland voor, maar bij ons in België is het toch eerder een zeldzame verschijning. Voor de niet-vogelaars een meeuw zoals er duizenden zijn, voor vogelaars

één van de icoonsoorten die men slechts heel zelden te zien krijgt.

Van 2 tot 8 maart verbleven er ook twee buidelmezen (*Remiz pendulinus*) bij 't Hoge Water; het gecontroleerde overstromingsgebied en landschapspark aan de ring van Torhout. Kenny Hessel, die de vogels als eerste spotte, ontdekte ze terwijl hij met z'n zoon naar school fietste. Vermoedelijk waren dit een adult mannetje en een tweedejaars mannetje. Vroeger werd deze soort tot de mezen gerekend, maar inmiddels vormen ze hun eigen familie (*Remizidae*) vanwege hun unieke eigenschappen en nestbouw.

Geert Carette



Links de ringsnavelmeeuw (*Larus delawarensis*) uit de omgeving van Groenhove. Foto: Kamil Daneels.

Rechts één van de buidelmezen (*Remiz pendulinus*) bij 't Hoge Water. Foto: Guido Vancalbergh.



Mr-
PRINT.be

— ALLE DRUKWERK & —
GEPERSONALISEERDE KLEDIJ



Diksmuidesteenweg 54 || Staden || mr-print.be +  

Dietrich 0495 78 94 74 || info@mr-print.be **Bavo** 0499 41 57 39 || sales@mr-print.be

Uw energie, uw controle.

Laat een van onze energieadviseurs GRATIS bij u langskomen voor een persoonlijk advies op maat.

De slimme thuisbatterij.

ENERGIE OPSLAAN, BESPAREN EN SLIM GEBRUIKEN?



Opslaan wat u zelf opwekt en verbruik het wanneer het u uitkomt.



Compenseer piekverbruik met een huisbatterij en verlaag uw capaciteitstarief.



Bespaar met dynamische tarieven en gebruik energie op de voordeligste momenten.

051 72 44 90 | info@intelligentwonen.be

www.intelligentwonen.be | Bruggesteenvweg 21, 8830 Hoogde-Gits



INTELLIGENT
VWONEN
Breng kwaliteit thuis



INTELLIGENT
PRO
Voor en door professionelen



PortemanKijkers.be
SPECIAALZAAK & SITE VOOR VERREKIJKERS & TELESCOPEN

Swarovski - Leica - Zeiss - Kite - Bynolyt - Steiner - Bushnell
Statieven - Loepes - Cameravallen - Digiscoping

Tot 10% op adviesprijs

Optiek Porteman steunt als partner van Natuurpunt
oa de Hellebeek in Heuvelland.

Rijselstraat 10 & 12 - IEPER



Volg @Portemankijkers



HOEVE WABI SABI,
EEN PLAATS VOOR
ONTMOETEN

Ecologische
polyvalente ruimte
en vakantiewoning

**Te huur voor cursus,
evenement of feest**

Provinciebaan 59 • Staden

Activiteitenkalender en info: www.hoevewabisabi.be



biovita

Torhoutsesteenweg 179
St. Andries Brugge

Maalsesteenweg 299
St. Kruis Brugge

Meensesteenweg 51
Roeselare

Van Iseghemlaan 44
Oostende

Koekuitstraat 2
8800 Roeselare

ward_vanhooren@hotmail.com
0032 496 43 04 05

- Advies duurzaam boombeheer
- Boomonderzoek
- Klimmend snoeien
- Aan- en verplanten van bomen
- Groeiplaatsinrichting en -verbetering
- Boomvriendelijke aanleg van uw tuin

Ward Vanhooren

Your tree, our care

Care for Trees

BTW: BE0827 967 056

BOUWWERKEN
Heemeryck
Paul

vloeren
faïencen
opritten
terrassen



0477 67 12 89

Slijperstraat 21
8840 Oostnieuwkerke



KLUSJESMAN 0488/811 245

info@klustor.be • www.klustor.be

**TUINAANLEG
TUINONDERHOUD**

HUBERT DAVIDTS
TUINARCHITECT

Paradijsstraat 2
Roeselare-Beveren
tel. : 051 69 00 30
Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

UW ADVERTENTIE IN ONZE 'KNOTWILG'?

Ons tijdschrift valt
driemaandelijks bij
ruim 2700 leden in de bus.
Wil jij hen ook bereiken?

Mail
peter.lemmens@natuurpunt.be

Nieuwbouw & verbouwingen
Carports & bijgebouwen - Terrassen & opritten

DBO POPELIER



DUURZAME
BOUW- EN
OMGEVINGSWERKEN

UITVOERING & ADVIES

Lakenstraat 58 - 8800 Roeselare
0472 38 12 75 - info@dbo-popelier.be
www.dbo-popelier.be



CREMERIE & VOEDSELBOS 'T KRINGELHOFBOS

STEENSTRAAT 71, 8610 WERKEN (0486 17 65 59)
WWW.TKRINGELHOFBOS.BE

IJs met biomelk, minder suiker, zelfbereide coulis van
onbespoten vruchten uit voedselbos, zonder kleurstof
PUUR NATUUR, DAT PROEF JE!

POP-UP BAR: van 1 mei t/m 28 aug
wo t.e.m. zo, feestdag 13u30-18u
Genieten in de natuur - liters - ijsstaarten
frisco's - ijskar & ijstoog voor feestjes
rondleidingen & workshops (o.a. koken met wildpluk)
Op 1 km van de start wandelroute "De natte broeken"



PRINT
YOUR WAY
TO THE TOP

Graphius, uw drukpartner voor boeken, catalogi en magazines.

Fotogravure - Drukkerij - Boekbinderij

GRAPHIUS
ESTABLISHED 1928

Traktaatweg 8, B-9041 Gent
T +32 9 218 08 41
info@graphius.com
www.graphius.com



Len
ROSES

**Rozen voor de
natuurlijke tuin**

Welke rozen?
Waarom rozen?
Hoe dit aanpakken?



Lees hier het artikel

Lokaal gekweekt, met respect voor
onze natuur.
Perfect voor ons klimaat.

Ontdek onze collectie op
WWW.LENS-ROSES.COM

activiteitenkalender

OPGELET

- Voor een aantal activiteiten vragen we om in te schrijven, meestal via de website van Natuurpunt. Als dat zo is, staat dit expliciet bij de activiteit vermeld.
- Al onze activiteiten vind je op www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-midden-west-vlaanderen (zie ook de QR-code hieronder). Onderaan deze pagina worden onze eerstvolgende activiteiten getoond. Door te klikken op 'bekijk alle activiteiten ...' vind je alles terug. Krijg je bij het inschrijven een foutmelding, stuur dan een mailtje naar webmaster@natuurpunt.be.
- Eventuele wijzigingen in het programma vind je steeds op onze Facebookpagina's, in onze nieuwsbrieven en op onze websites.



'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: De Barisdam

Kortemark

• Woensdag 1 juli om 19.30 u. (21.30 u.)



We maken een wandeling van ca. 5,2 km, dwars door het dorp van Werken en de Handzamevallei, tot aan de

pittoreske Barisdamhoeve. In dit vochtige valleigebied vind je heel specifieke flora, en het is ook een paradijs voor water- en weidevogels. Bovendien kent het gebied een eeuwenoude geschiedenis. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij het kruispunt Werkenplein / Zarrenstraat in Werken. Meer info bij Roland Eeckhout (0479/525.673) of roland.eeckhout@gmail.com.**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Expeditie Vijverbos Staden

• Vrijdag 3 juli om 19 u. (21 u.)



We spreken af in het Vijverbos, een van de oudste en rijkste bosresten in onze gemeente, voor een inventarisatie-uitstap. We proberen zo veel mogelijk verschillende soorten planten en dieren te fotograferen en/of via Obslidentify vast te leggen en op waarnemingen.be in te voeren. Een traag rondje bos dus, met aandacht voor alles om ons heen. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak bij het kruispunt André Dejonghestraat / Vijverbosstraat in Staden. Meer info bij Soren Cardon (0497/823.070).**

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Insecteninventarisatie in Ter Kerst

Hooglede

• Zaterdag 4 juli om 14 u. (17 u.)



Bos Ter Kerst op de flanken van de Gitsberg is een relatief jong bos met veel variatie en gemengde biotopen. Een gro-

te berg zand in de speelzone zorgt voor een zeer specifieke vegetatie met bijhorend gewriemel. Let op: deze inventarisatie is géén gegidste wandeling. We gaan samen beestjes zoeken, determineren, fotograferen en kennis uitwisselen. De afgelegde afstand bij zo'n inventarisatie is vaak beperkt, maar iedereen met interesse om mee te komen speuren is welkom. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking van Hoeve Ter Kerst, Ter Kerst I in Hooglede. Meer info bij Sofie Declercq (sofiedekl@gmail.com) of 0486/249.062.**

Organisatie: INSECTENWERKGROEP NP MWV

Wandeling & yoga in 'De Vierkaven'

Moorslede

• Zaterdag 4 juli om 14 u. (16 u.)



Interesse in yoga? Kom dan al wandelend yoga ervaren! Eerst maken we een rustige wandeling door het bos, daarna verzorgt Sabine Cuvelier een yogasessie. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking van het domein in de Nettingstraat in Moorslede, vlak bij het kruispunt met de Vagevuurstraat. Meer info bij Steven Nuytten (0477/446.772).**

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. Dienstencentrum Patria

Familiedag in de Mispelaarhoek

Zonnebeke



• Zondag 5 juli vanaf 14 u. (17 u.)

De Mispelaarhoek is een

LEGENDE



Aanplantingen
Beheerwerken
Overzetacties



Dia-avond
Film
Fototentoonstelling



Fietstocht



Inventarisatie
Vogels kijken



Protestactie



Campagne
Evenement



Families
en kinderen



Fotografie



Meerdaagse
(bus)reis



Repair Café



Cursus
Lezing
Voordracht



Feest



Insecten
Paddenstoelen
Planten



Natuurwandeling



Vergadering



Het buitenpretloket van Natuurpunt wijst de weg naar grote en kleine natuuravonturen. Meer info op www.snuut.be.

jong natuurgebied in Zonnebeke, op de grens met Moorslede. Dit voorjaar konden we het gebied nog een stukje uitbreiden door een nieuwe aankoop. Deze familiedag lijkt ons hét geschikte moment om dit te vieren en het gebied extra in de kijker te zetten. We doen dit met een doorlopend en goed gevuld programma voor jong en oud. Elk halfuur vertrekt er een wandeling met gids, maar er zijn ook infostanden van de amfibieën- en insectenwerkgroepen, je kan komen quizen of genieten van een hapje en een drankje aan de bar. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Kom je met de fiets? Er is een fietsparking in de Nieuwe Molenstraat. Met de auto? Parkeer dan op de parking van het Tyne Cot Cemetery in de Vijfwegestraat in Zonnebeke. Van daaruit kan je langs rustige wegen naar het natuurgebied wandelen (wordt aangeduid). Meer info bij Geert Schoutteten (geert.schoutteten@gmail.com).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. NP De Bron

De 'bosberen' helpen de natuur Torhout

• Dinsdag 7 juli om 9 u. (11.30 u.)



Na de schoontijd (lees: broedtijd) kan de natuur weer wat hulp gebruiken. Vandaag maaien we het gras op het heideveldje. Zo krijgen de planten en dieren die in dit gebiedje thuis horen weer betere kansen. Kom gerust eens kijken en help een handje. Je komt tot rust in het groen en een drankje en een babbel achteraf horen er natuurlijk ook bij. **Inschrijven hoeft niet.** Afspraak op de parking van Groenhove recht tegenover de manège, Bosdreef 8 in Torhout. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Organisatie: NP TORHOUT

Insectensafari in de Ledegemse Meersen

Ledegem

• Dinsdag 7 juli om 14 u. (16.30 u.)



Het is vakantie, dus we nodigen alle kinderen uit om



samen met hun (groot)ouders op zoek te gaan naar insecten en andere kleine kriebelbeestjes. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Afspraak bij het voormalige stationsgebouw, Stationsstraat 129 in Ledegem. Meer info bij Kurt Meerschaert (0498/572.404).

Organisatie: KERN LEDEGEM

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Moet er nog Zand(e) zijn?

Koekelare

• Woensdag 8 juli om 19.30 u. (21.30 u.)



Zande is een van de kleinste dorpen in West-Vlaanderen. Het ligt helemaal op het eind van de kustpolders, aan het begin van de zandstreek. Of omgekeerd. ;-) Het dorp heeft een interessante ontwikkelingsgeschiedenis met vele ups en downs. Vandaag maken we een wandeling van ca. 6 km vanuit de dorpskern naar de polders. We trekken doorheen de weidse open ruimte, op zoek naar vergezichten, maar staan ook stil bij de wondere insectenwereld in dit landschap. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Afspraak aan de Sint-Andrieskerk, Sint-Andriesstraat z. nr. in Zande. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Landschapswandeling rond het Waterdambosje

Moorslede

• Zaterdag 11 juli om 14 u. (16.30 u.)



Dit natuurgebiedje, dat we in 2020 konden aankopen, ligt erg laag en net stroomafwaarts van het waterzuiveringsstation op de Passendalebeek. Dat maakt het mogelijk om het Waterdambosje tot een gezond elzenbroekbos te laten evolueren. Ondertussen werd er in de omgeving een Natuurpuntwandeling van ca. 3,5 km uitgestippeld. Het ontdekken waard! **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Afspraak bij het kruispunt Dadizeelsestraat / Waterdamstraat in Moorslede. Meer info bij Wim Marichal (0476/307.762).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. NP KERN DE REIGER



HUIS VAN HET KIND

Familienatuur in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 12 juli om 9 u. (11.30 u.)



Ben je graag buiten bezig? Wil je iets doen voor het klimaat? Onze kostbare natuur helpen? Kom dan naar Groenhove!

activiteitenkalender

Iedereen vanaf 6 jaar is van harte welkom om een handje te helpen wanneer we ons geliefde Groenhove gastvrij maken voor mens, dier en plant. Ervaring is niet nodig. Kinderen kunnen er met of zonder hun familie een leuke voormiddag beleven. Wij zorgen alvast voor een hapje en een drankje om je energie op peil te houden. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manège, Bosdreef 8 in Torhout. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).**

Organisatie: NP TORHOUT

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Edewallebos en de zuidflank van de Ruidenberg

Kortemark

• **Woensdag 15 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**



We wandelen een stukje door Edewallebos en langs de zuidflank van de Ruidenberg, waar ook aan wijnbouw wordt gedaan. Na de wandeling kan er wijn geproefd worden (€ 2 per glas). **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak aan de ingang van het speelbos van Edewalle, t.h.v. Ruidenbergstraat 3 in Kortemark. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Zomerwandeling in 'De Hoge Dijken

Oudenburg

• **Zondag 19 juli om 10 u. (12 u.)**



We nemen je elke maand mee voor een fijne natuurwandeling door 'De Hoge Dijken'. Laat je verrassen door dit boeiende natuurgebied en zijn bewoners. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Erik Vaneygen (0479/544.528).**

Organisatie: NP GISTEL-oudenBURG & HOGE DIJKEN

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: GOG Blekerijbeekbekken Ichtegem

• **Woensdag 22 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**



Het recent aangelegde 'Gecontroleerd Overstromingsgebied Blekerijbeek' verzekert een vlotte waterberging om het Ichtegemse dorpscentrum van wateroverlast te vrijwaren. Dat wordt doordacht gecombineerd met aandacht voor biodiversiteit, landbouw, recreatie en waterkwaliteit. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking bij de begraafplaats in de Arthur Coussensstraat in Ichtegem. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Insecteninventarisatie De Doornpanne (daguitstap)

Koksijde

• **Zaterdag 25 juli 10 u. (18 u.)**



We gaan samen op stap met de insectenwerkgroepen van Natuurpunt De Bron en Natuurpunt Westkust. In de voormiddag inventariseren we in het waterinfiltratiegebied, dat niet publiek toegankelijk is. In de namiddag verkennen we het duinenmassief van De Doornpanne. Deze specifieke duin- en zeebiotopen geven ons de kans om zandbewoners te spotten die bij ons niet voorkomen. En met wat geluk treffen we ook de harkwesp. Let op: deze inventarisatie is géén gegidste wandeling. We gaan samen beestjes zoeken, determineren, fotograferen en kennis uitwisselen. De afgelegde afstand bij zo'n inventarisatie is vaak beperkt, maar iedereen met interesse om mee te komen speuren is welkom. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. (Zo kunnen we je op de hoogte houden als er wat fout loopt, bv. een annulering door slecht weer, en kunnen we ook afspreken om te carpoolen.) Vergeet je picknick en de nodige drank niet mee te brengen. Afspraak t.h.v. Visserstraat 47 in Koksijde. Meer info bij Sofie Declercq (sofiedcl@gmail.com of**

0486/249.062).

Organisatie: INSECTENWERKGROEP NP MWV i.s.m. Insectenwerkgroepen De Bron & Westkust

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Praetbos Vladslo

Diksmuide

• **Woensdag 29 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**



We maken een zomerse avondwandeling door het Praetbos, dat een woelige geschiedenis kende omdat het tijdens de Eerste Wereldoorlog op minder dan 10 km van de frontlijn lag. We bezoeken ook de indrukwekkende Duitse militaire begraafplaats. **Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking bij de begraafplaats, Houtlandstraat 3 in Diksmuide. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Op pad met de conservator van het Kouterveld

Kortemark

• **Vrijdag 31 juli om 19.30 u. (21.30 u.)**



Sluit eens aan voor een rondje Kouterveld! Natuurpunt werd begin 2025 eigenaar van deze verborgen parel. We vertellen je graag over de fauna en flora van dit gebied, de werken die we uitgevoerd hebben en de beheerkeuzes die we maken. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak aan de ingang t.h.v. Koutermolenstraat 4A in Kortemark. Meer info bij Thijs Declercq (0478/188.929). P.S.: een vrije bijdrage voor dit gebied is steeds welkom. ;-)**

Organisatie: NP KERN KORTEMARK

Bezoek aan stiltegebied Vloethemveld

Zedelgem

• **Zaterdag 1 augustus om 13 u. (17.30 u.)**



Dit is een unieke kans om het stiltegebied te bezoeken onder leiding van natuurgids Geert Backers. In dit stuk topnatuur vind je niet alleen bos, maar ook heischraal grasland, begroeid met dop-

en struikheide, waartussen kleine en de ronde zonnedaauw zich verschuilen. En dan hebben we het nog niet over alle dieren die hier een thuis vinden. De deelnameprijs bedraagt € 3 p.p., ter plekke te betalen. Info en inschrijven (verplicht!) bij Geert Carette (geert.carette@skynet.be of 0484/183.761). Maximum 25 deelnemers. Afspraak op de parking van Vloethemveld, Diksmuidse Heirweg 2 in Zedelgem. Van daar wandelen we samen naar het Kamphuis, waar onze gids ons opwacht. Na de wandeling is er nog een mogelijkheid om iets te drinken in het Kamphuis (sluit om 18 u.) Meer info over het gebied vind je op <https://natuurenbos.be/natuurgebieden/vloethemveld>.

Organisatie: NATUUR.WERKGROEP TORHOUT

De 'Insectenzomer' in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zondag 2 augustus om 14 u. (16 u.)



Tijdens de zomer is de insectenwereld op zijn best. We zoeken in en rond 'De Kleiputten' naar kevers, libellen, vlinders en andere kriebelbeestjes. Met de hulp van boeken en de app ObsIdentify proberen we een naam op onze vondsten te plakken. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Bij nat weer zijn laarzen handig. Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Wim Marichal (0476/307.762 of wim.marichal@telenet.be).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. INSECTENWERKGROEP NP MWV

De 'bosberen' helpen de natuur

Torhout

• Dinsdag 4 augustus om 9 u.

(11.30 u.)



Zie bosberen 7 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: De Bourgognepolder Gistel

• Woensdag 5 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)



We nemen je mee doorheen de Bourgognepolder in het grensgebied van Gistel, Ichtegem en Oudenburg. Het is een natuurlijke klimaatbuffer en een levend archief van mens en water. Het natte grasland met zijn fijnmazige sloten- en vaartenstelsel, heeft een uitzonderlijke weidevogelpopulatie, met de wulp als symboolsoort. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij de voetgangers- en fietsersbrug over de Moerdijkvaart, 100 m ten zuiden van het kruispunt Dullaertweg / Moerdijkstraat in Gistel. Opgelet: er is daar weinig tot geen parkeergelegenheid. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Fotografiewandeling 'De zomer in je lens'

Houthulst

• Vrijdag 7 augustus om 19 u. (21 u.)



Ga mee op wandeling door het Vrijbos en leg de mooiste zomerse momenten vast. We ontdekken samen wat er momenteel in bloei staat en ook welke dieren zich in deze periode van het jaar laten zien. Of je nu een beginnende hobbyist bent of een professionele fotograaf, iedereen is welkom. Laat je verrassen door de natuur! Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 19 u. op de parking van het Vrijbos t.h.v. Eugène de Grootelaan 58 in Houthulst. Meer info bij Wesley Somers (0498/017.066).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Zomerwerkdag in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zaterdag 8 augustus om 9 u. (16 u.)



Kom deze zomerdag naar 'De Kleiputten', onze bijzondere brok natuur dicht bij huis. Samen vliegen we er enthousiast in

om dit prachtige stukje natte natuur een flinke boost te geven. Er staat heel wat leuks en nuttigs op het programma: we gaan maaien, rietmaaisel afvoeren, snoeien, takkenwallen bijvullen én de nestkasten controleren. Een ideale kans om de handen uit de mouwen te steken! Je hoeft zelf nergens aan te denken: wij zorgen voor alle werkgerief en stevige werkschoenen voor iedereen. 's Middags voorzien we een smakelijke picknick en de nodige verfrissingen voor alle werklustigen. Graag een seintje als je komt helpen, idem als je er enkel in de voor- of namiddag bij bent. Bij nat weer zijn laarzen handig. Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info en aanmelden bij Patrick Crepeele (0474/929.043).

Organisatie: NP MANDELSTREKE



HUIS VAN HET KIND

Familienatuur in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 9 augustus om 9 u. (11.30 u.)



Zie familienatuur 12 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Kolvezipte

Torhout

• Woensdag 12 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)



De Kolvezipte, een verre westelijke uitloper van het Edewallebos, is een klein maar waardevol natuurgebiedje. Het lag jarenlang als een onbereikbaar eiland tussen de akkers en de weilanden, maar in 2018 kon het Agentschap voor Natuur en Bos 2 aangrenzende percelen aankopen en bebossen, zodat er nu een verbinding is tussen het gebied en de Koekelarestraat. De verschillende biotopen, met verruigde weilanden en oud en nieuw bos, maken het ontdekken meer dan waard. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij het kruispunt Koekelarestraat /

activiteitenkalender

Steenstraat in Edewalle. Opgelet: er is hier weinig tot geen parkeergelegenheid. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).

Organisatie: NP RUIDENBERG

'De zomer halfweg' in 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

· Zondag 16 augustus om 10 u. (12 u.)



Zie wandeling 19 juli. Meer info bij Erik Vaneygen (0479/544.528).

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Vloethemveld

Zedelgem

· Woensdag 19 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)



Vandaag krijgen we de kans om het zelden toegankelijke stiltegebied in Vloethemveld te bezoeken. De kracht van de natuur heeft grote stukken van dit voormalige krijgsgevangenenkamp omgevormd tot een natuurgebied met uitzonderlijke natuurwaarden. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak aan het Kamphuis, Vloethemveld 10a in Zedelgem. Parkeren op parking P2, Diksmuidse Heirweg 6 in Zedelgem. Van daar wandel je naar het Kamphuis via de Bedelfdreef (kasseiweg tegenover de parking). Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Op pad met de conservator van het Kouterveld

Kortemark

· Vrijdag 21 augustus om 19.30 u. (21.30 u.)



Zie wandeling 31 juli. Meer info bij Thijs Declercq (0478/188.929).

Vlinderwandeling in de Ledegemse Meersen

Moorslede

· Zaterdag 22 augustus om 14 u. (16 u.)



We maken een rustige wandeling in dit nieuwe provinciale domein, dat ook dienst

doet als overstromingsgebied, op zoek naar vlinders. De vele biotopen zorgen er voor dat het hier een paradijs is voor vlinders en andere insecten. Vanmiddag vertellen we je meer over de levenscyclus van deze kleurrijke fladderaars en hun waardplanten, en brengen we onze vondsten op naam. Wie weet vinden we wel een nieuwe soort voor dit gebied, omdat dit nog jong en in volle ontwikkeling is. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak op de parking ten oosten van het 'Hof ter Emstrode', Papestraat 7 in Ledegem (te bereiken via de Stationsstraat). Meer info bij Steven Nuytten (0477/446.772).

Organisatie: NP KERN DE REIGER i.s.m. DC Patria

Insecteninventarisatie in De Swal

Koekelare

· Zondag 23 augustus om 14 u. (17 u.)



De Swal is een vochtige hooiweide die vanaf de jaren '90 beheerd wordt door Milieuwerkgroep De Ruidenberg, nu Natuurpunt Ruidenberg. In de zomermaanden is dit een kleurrijke bloemenweide. Let op: deze inventarisatie is géén gegidste wandeling. We gaan samen beestjes zoeken, determineren, fotograferen en kennis uitwisselen. De afgelegde afstand bij zo'n inventarisatie is vaak beperkt, maar iedereen met interesse om mee te komen speuren is welkom. Inschrijven via de website van Natuurpunt. (Zo kunnen we je op de hoogte houden als er wat fout loopt, bv. een annulering door slecht weer.) Afspraak bij het kruispunt Eikendreef / Swytswal in Koekelare. Meer info bij Sofie Declercq (sofie-decl@gmail.com of 0486/249.062).

Organisatie: INSECTENWERKGROEP NP MWV i.s.m. NP RUIDENBERG

'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Koekelarebergwandeling & barbecue

Koekelare

· Woensdag 26 augustus om 18.30 u. (22.30 u.)

Als afsluiter van onze reeks 'Ontdek-je-Plekje'-zomerwandelingen verken-



nen we traditiegetrouw het mooiste deel van de Koekelarebergwandeling. We bezoeken onze eigenste 'Swal' met zijn bijzondere planten en wandelen daarna de berg op. We vertellen je over de ontstaansgeschiedenis van dit plateau terwijl we in de verte onze kustlijn en de West-Vlaamse 'bergen' zien. Aanluitend kan je aanschuiven voor een etentje in 'De Klijteput'. Op het menu: gegrild varkensvlees (côte à l'os) met aardappelen in de pel of frietjes, groenten, of voor de vegetariërs een aangepaste schotel. Aperitief inbegrepen. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Opgelet: voor het etentje graag inschrijven vóór 20 augustus. Betaal vooraf door € 25 p.p. over te schrijven rekeningnummer BE47.9733.8607.4380 van Natuurpunt Ruidenberg met de vermelding 'etentje 26/8' en eventueel 'x veggie'. Afspraak bij café 'De Klijteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Luc Verbrugge (0472/030.509 of lucverbrugge58@gmail.com).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Vleermuissafari in d'Aertrycke Torhout

· Vrijdag 28 augustus om 20.15 u. (22.30 u.)



Vleermuizen spreken tot de verbeelding. Met een bat-detector gaan we op zoek naar de vleermuizen van provinciedomein d'Aertrycke. Deze kleine zoogdieren leven van de nachtelijke jacht op insecten. Die vinden ze dankzij ultrasone geluidsgolven. Met onze 'vleermuizendetector' kunnen we hun geluid hoorbaar maken en wie weet spot je ook hun typische silhouetten tegen de avondlucht. Inschrijven via de website van Regionaal Landschap Houtland & Polders (www.rlhp.be/agenda). Max. 25 deelnemers. Afspraak op de parking van Provinciedomein d'Aertrycke, Zeeweg 42 in Torhout. Meer info bij Loewie Crepain (0484/322.336).

Organisatie: RL Houtland & Polders i.s.m. NP Torhout & vleermuizenwerkgroep NP

activiteitenkalender

Werkdag in het Waterdambosje Moorslede

• Zaterdag 29 augustus om 13.45 u. (16 u.)



Vandaag trekken we de lisdodde uit de poel (zodat die niet zo snel verlandt), snoeien we de struiken langs het wandelpad en verwijderen we het maaisel rond de poel en van het pad. Als afsluiter voorzien we rond 16 u. een barbecue en bespreken we het beheer van ons Waterdambosje. De beheerwerken hier zijn ook een mooie manier om de natuur te leren kennen: de voorbije jaren vonden we bijvoorbeeld nestjes van dwergmuizen. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij het kruispunt Dadizeelsestraat / Waterdamstraat in Moorslede. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Nacht van de Vleermuis Roeselare

• Zaterdag 29 augustus om 20 u. (22 u.)



Een natuurgids maakt je wegwijs in het leven van de vleermuis. Eerst krijg je een presentatie over vleermuizen, daarna volgt een wandeling door het donkere bos, waar we echte vleermuizen proberen te spotten. We brengen natuurlijk verschillende toestelletjes mee die ons daarbij kunnen helpen. Afstand ca. 4 km. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak bij ingang van het 'Kasteel van Rumbek', Moorseelesteenweg 2 in Roeselare. Meer info bij Michael Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Fotografiewandeling 'Nazomer rond de Vijfwegenpoel' Staden

• Zondag 6 september om 14 u. (17 u.)



Tijdens deze leuke wandeling ontdekken we de Vijfwegenpoel, een 'klein maar fijn' gebiedje van Natuurpunt, en de omgeving errond. De nazomer is het ideale moment om het rijke leven in en rond de poelen te observeren en

vast te leggen. Of je nu een beginner of een professionele fotograaf, iedereen is welkom. Laat je verrassen door de natuur! Inschrijven hoeft niet. Afspraak om 14 u. bij het voormalige stationsgebouw, Ontmijnersstraat 1 in Staden. Meer info bij Wesley Somers (0498/017.066).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

De 'bosberen' helpen de natuur Torhout

• Dinsdag 8 september om 9 u. (11.30 u.)



Zie bosberen 7 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).



Familienatuur in het Groenhoevebos Torhout

• Zondag 13 september om 9 u. (11.30 u.)



Zie familienatuur 12 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Infomoment: start jouw avontuur als natuurgids Roeselare

• Donderdag 17 september om 19.30 u. (21 u.)



Droom jij ervan om de geheimen van onze prachtige natuur te ontrafelen en door te vertellen? Kom dan naar ons infomoment over de cursus natuurgids. We laten je graag zien hoe de opleiding jouw kijk op het landschap zal veranderen en je voorbereidt op prachtige momenten buiten. Het is dé kans om te horen hoe jij als ambassadeur van het groen aan de slag kunt gaan in je eigen regio. Je leert niet alleen over planten en dieren, maar ook hoe je een groep meeneemt in jouw enthousiasme. Of je nu een buitenmens bent of een rasechte verteller: iedereen is welkom! Inschrijven via de website van Natuurpunt. Afspraak in Educatief Centrum Sterrebos, Moorseelesteenweg 2 in Roeselare. Meer info bij Patrick Crepeele (patrick.crepeele@skynet.be). PS: de

'Cursus Natuurgids' in Roeselare start maar in januari 2027.

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. NP Natuur-academie & RL West-Vlaamse Hart

'De herfst op komst' in 'De Hoge Dijken' Oudenburg

• Zondag 20 september om 10 u. (12 u.)



Zie wandeling 19 juli. Meer info bij Erik Vaneygen (0479/544.528).

Nazomer in 'De Kleiputten' Roeselare

• Zondag 20 september om 10 u. (11.30 u.)



Na een deugddoende vakantie zijn onze natuurgidsen weer helemaal klaar om je mee te nemen door dit prachtige moerasgebied. In deze unieke nazomerperiode valt er ontzettend veel te beleven. Terwijl de laatste bloemen nog volop bloeien, maken de trekvogels zich op voor hun reis, of strijken hier neer voor een welverdiende tussenstop. Libellen en waterjuffers scheren behendig over het water en wie goed zoekt spot misschien wel de eerste paddenstoelen. Of je nu komt voor de rust van het aangrenzende Bergmolenbos, de late herfstbloei, of gewoon een fijne gezinswandeling: er is voor elk wat wils. Onze gidsen staan klaar om jong en oud mee te nemen in dit boeiende natuurverhaal. Inschrijven via de website van Natuurpunt. Bij nat weer zijn laarzen handig. Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbek (Roeselare). Meer info: Patrick Crepeele (0474/929.043).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. RL West-Vlaamse Hart & Stad Roeselare.

Bomenwandeling in het Sterrebos Roeselare

• Zondag 20 september om 14 u. (16 u.)



Op deze laatste zomerdag nemen we je mee langs de bomen van het Sterrebos. We vertellen je over de inheemse bomen hier, maar schenken ook aan-

activiteitenkalender

dacht aan de vele uitheemse soorten die je onder meer in de Engelse tuin ziet staan. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Afspraak op de parking van het provinciedomein in de Sterrebosdreef, net ten westen van het kruispunt met de Moorseelesteenweg. Meer info bij Ann De Brabandere (0473/762.112).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Start cursus 'Leren kijken naar vogels'

Ledegem

• Dinsdag 22 september om 19.30 u. (22.15 u.)



In de eerste les van deze cursus krijg je een algemene inleiding op vogels: biotoopkeuze, levenscyclus, snavelvorm, functie van het verenkleed, werking van de zintuigen, ... In de tweede les gaan we eerst in op hulpmiddelen, zoals veldgidsen en verrekijkers. Daarna beginnen we met het belangrijkste onderdeel: effectief vogels leren herkennen. Dat wordt in de derde theorieles verder uitgediept. We schetsen daarbij geen portretten van een waslijst aan soorten, maar kijken samen naar de veldkenmerken van vogels. Zo krijg je oog voor detail en leer je waar je het best op let om vogelsoorten effectief te herkennen. Het gaat ons in deze cursus dus eerder om het aanleren van technieken, geen soortenlijsten. Tot slot komt ook het aantrekken van vogels in je tuin aan bod. De theorielessen gaan door op dinsdagavonden 22/9, 29/9 en 6/10 van 19.30 u. tot 22.15 u., de excursies op zaterdagvoormiddagen 3/10 en 10/10. De locatie daarvan kiezen we later. **Geïnteresseerd? Schrijf je dan snel in via de site van Natuurpunt.** Na je inschrijving ontvang je een digitale mailbevestiging en alle informatie in verband met de betaling. Als lid van Natuurpunt betaal je € 50, als niet-lid € 65. Mocht je na een paar minuten nog geen mail ontvangen hebben, controleer dan of deze niet in je SPAM-box zit. Zo niet, neem dan even contact met ons op. Afspraak in zaal 'Den Traveir', Mennenstraat 13 in Ledegem. Meer info bij Johan Dezutter (natuurpuntlede-

gem@gmail.com of 0479/933.647).

Organisatie: NP KERN LEDEGEM i.s.m. NP Natuur-academie

Filmvertoning 'Le chant des forêts'

Hoogdele

• Donderdag 24 september om 20 u. (22 u.)



De Franse natuurfotograaf Vincent Munier (o.m. bekend van 'The velvet queen') is zonder enige twijfel een van de meest geliefde en vermaarde natuurfotografen. In deze indrukwekkende natuurdocumentaire neemt hij je mee naar de Vogezes, waar diep in de bossen auerhoenen, beren, herten, lynxen en uilen ronddwalen. Munier brengt hulde aan de visuele pracht van dit gebied en legt de poëtische klanken van het woud vast. Dankzij zijn vader Michel, een natuuronderzoeker, heeft hij er alles geleerd en is het nu tijd om deze kennis door te geven aan Simon, zijn zoon. Drie blikken, drie generaties, één en dezelfde fascinatie voor de ongetemde schoonheid van de natuur. **Tickets kosten € 7, te verkrijgen via www.hoogdele.be/guldenzonne.** Afspraak in 'Cultuurhuis De Gulden Zonne', Marktplaats 6 in Hoogdele.

Organisatie: Gemeente Hoogdele i.s.m. NP KERN HOOGDELE-GITS, NP KERN GROOT STADEN & Velt Hoogdele-Kortemark-Staden

Op pad met de conservator van het Kouterveld

Kortemark

• Zondag 27 september om 9.30 u. (11.30 u.)



Zie wandeling 31 juli. Meer info bij Thijs Declercq (0478/188.929).

Insecteninventarisatie in de Ledegemse Meersen

Ledegem

• Zondag 27 september om 14 u. (17 u.)



Vorige zomer werd provinciedomein Ledegemse Meersen officieel geopend. Dit historische overstromingsgebied langs de Heulebeek bestaat uit laaggelegen, natte graslanden met laantjes, poelen en vijvers. Heel wat insecten vinden

hier hun ding. Let op: deze inventarisatie is géén gegidste wandeling. We gaan samen beestjes zoeken, determineren, fotograferen en kennis uitwisselen. De afgelegde afstand bij zo'n inventarisatie is vaak beperkt, maar iedereen met interesse om mee te komen speuren is welkom. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** (Zo kunnen we je op de hoogte houden als er wat fout loopt, bv. een annulering door slecht weer.) Afspraak bij het voormalige stationsgebouw, Stationsstraat 129 in Ledegem. Meer info bij Sofie Declercq (sofiedec@gmail.com of 0486/249.062).

Organisatie: INSECTENWERKGROEP NP MWV i.s.m. NP KERN LEDEGEM & Insectenwerkgroep De Bron.

Wetenschapscafé 'Natuurinclusief van buurt tot huis'

Roeselare

• Maandag 28 september om 18.30 u. (21.30 u.)



'Natuurinclusief' betekent dat we de natuur, met al wat daarin leeft, actief integreren in onze menselijke omgeving. Het doel is om natuur en economie elkaar te laten versterken in plaats van dat ze elkaar in de weg zitten. Hoe geven we al die planten en dieren een plek in onze buurt, onze tuin en ons huis? En hoe kan de hele bouwsector daar rekening mee houden? Ontdek het tijdens dit wetenschapscafé. Sprekers zijn Dieter Anseeuw (docent groenbeheer Vives), Steve Goethals (tuinranger), Romeo Liekens (project-medewerker natuurinclusief bouwen van Natuurpunt), Valerie Van Impe (duurzaamheidscoach) en Sofie Rapsaet (oprichter adviesbureau SURA). **Meer info en inschrijven via www.westvlaamsemilieufederatie.be/activiteiten.** Afspraak in Aula Vives, Wilgenstraat 32 in Roeselare.

Organisatie: Acasus, Natuur.koepel, NP Brugs Omeland & Middenkust, NP De Bron, NP De Torenvalk, NP MANDELSTREKE, NP MIDDEN WEST-VLAANDEREN, Provincie West-Vlaanderen, Vives Roeselare & West-Vlaamse Milieufederatie.

activiteitenkalender

Schemertocht in 'Ter Kerst'

Hooglede

• Zaterdag 3 oktober om 18.30 u. (20.30 u.)



Bos Ter Kerst in Gits bestaat 25 jaar, en dat vieren we met een avondwandeling. Michaël Parmentier neemt ons mee in een speurtocht naar uilen en vleermuizen, terwijl Anton Van Derbeken uitzoekt welke nachtvliners je er kan vinden. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Afspraak op de parking van Hoeve Ter Kerst, Ter Kerst I in Hooglede. Meer info bij Joris Wybo (0496/579.709)

Organisatie: NP KERN HOOGLEDE-GITS

De 'bosberen' helpen de natuur

Torhout

• Dinsdag 6 oktober om 9 u. (11.30 u.)



Op 13 oktober ontvangen we weer een 60-tal leerlingen uit de 3e graad van de lagere school voor educatief natuurbeheer. Tijdens dit traject krijgen ze uitleg over de natuur, steken ze zelf de handen uit de mouwen en gaan ze later de resultaten bekijken. Vandaag doen we de nodige voorbereidingen - knotten en maaïen - zodat ze volgende week veilig aan de slag kunnen. **Inschrijven hoeft niet. Afspraak op de parking van Groenhove recht tegenover de manège, Bosdreef 8 in Torhout.** Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Organisatie NP TORHOUT

'Nacht van de duisternis' in het Bergmolenbos

Roeselare

• Zaterdag 10 oktober om 18.30 u. (20.30 u.)



We maken een schemerwandeling door het jonge Bergmolenbos en ontdekken welke diersoorten na zons-
ondergang op pad gaan. Afstand ca. 5 km. **Inschrijven via de website van het Regionaal Landschap West-Vlaamse Hart** (www.westvlaamsehart.be/agenda). **Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke** (Roe-

selare). Meer info bij Michael Parmentier (0483/638.090).

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. RL West-Vlaamse Hart

Familienatuur in het Groenho-



HUIS VAN HET KIND

vebos

Torhout

• Zondag 11 oktober om 9 u. (11.30 u.)



Zie familienatuur 12 juli. Meer info bij Roney Debaille (0484/481.547).

Gistel anders: stadsnatuur

Gistel

• Zondag 11 oktober om 10 u. (12 u.)



Ontdek de verrassend rijke natuur van Gistel tijdens deze boeiende en leerrijke stadswandeling. We wandelen van het vroegere kerkhof rond de kerk naar het Dokter Egide Defeverpark, door de Serruysdreef en langs het Callaertswallegeleed terug naar de kerk. Tijdens deze wandeling van ca. 2,5 km hoor je fascinerende verhalen en weetjes over wat hier groeit en leeft, van piepkleine diertjes tot indrukwekkende bomen. Benieuwd naar de natuur in Gistel? Ga met ons mee op pad en kijk voortaan met andere ogen naar de stad. **Inschrijven via de website van Natuurpunt.** Afspraak bij de ingang van de Onze-Lieve-Vrouwekerk in de Kerkstraat in Gistel. Meer info bij Erik Vaneygen (0479/544.528).

Organisatie: NP GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN

De 'Jong Natuurverken-ners Torhout'

zijn een jeugdvereniging van Natuurpunt. Wij komen op regelmatige basis samen om te ontdekken en te spelen in onze natuur. Insec-



ten, paddenstoelen, planten, vleermuizen, vogels, ...: we gaan ernaar op zoek en leren bij. Meer info en activiteiten vind je op onze webpagina. Surf naar www.natuurpunt.be/jongnatuurverkenners of scan de QR-code. Van harte welkom!

Zowel Natuurpunt Mandelstreek als Natuurwerkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten', bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Ben je in deze activiteiten geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van Natuurpunt Mandelstreek (secretaris@natuurpuntmandelstreek.be) en/of naar Geert Carette van Natuurwerkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Wie in Roeselare of Torhout woont en het financieel moeilijk heeft,



kan korting krijgen op het lidgeld van Natuurpunt en op deelname aan betalende activiteiten. Deze korting verschilt van gemeente tot gemeente. Meer info bij de bevoegde diensten in Roeselare (vrijetijd@roeselare.be of 051/262.400) of Torhout (sociaal.huis@torhout.be of 050/221.233).

Als lid van Natuurpunt ben je tijdens alle Natuurpuntactiviteiten verzekerd voor Burgerlijke Aansprakelijkheid, Lichamelijke Ongevallen en Rechtsbijstand. Opgelet: dit geldt niet voor wie geen lid is en/of enkel een abonnement heeft op 'de knotwilg'. Als cursist, occasionele medewerker of vrijwilliger ben je sowieso verzekerd. Daarvoor maakt het niet uit of je lid bent.

Wil je een wandeling met natuurgids boeken voor je familie of vereniging? Neem contact op met de plaatselijke conservator of voorzitter (zie laatste pagina van deze 'knotwilg').

JNM ROESELARE

JE BEESTIGSTE JEUGDBEWEGING!

Wat is JNM?

De jeugdbond voor natuur en milieu is voor **iedereen** van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en zijn schouders niet ophaalt voor het milieu. Samen trekken we het hele jaar door de **natuur** in. We ravotten in het bos, laten ons betoveren door zotte waarnemingen, planten bomen, spelen milieuspelletjes... en maken vooral veel **plezier**!

Activiteiten

Op onze agenda staat afwisselend een activiteit voor de **piepers** (7-12j), de **ini's** (12-15j) en de **groten** (16-26j), waardoor iedere leeftijdsgroep om de 2 à 3 weken een activiteit heeft.

Onze activiteiten gaan meestal zaterdagnamiddag door van 14 tot 17 u.

Onze activiteitenkalender kan je vinden via onze website:
www.jnm.be/roeselare



Onze **startdagen** zullen plaatsvinden tijdens het weekend van **19 (piepers)** en **20 (inis) september**!

Voor **groten** valt de startdag op **19 september** vanaf **18 uur**!

E-mail: roeselare@jnm.be





idee architect
eco&logisch

Ivo Demeyer
Maria van Bourgondiëlaan 18
8820 Torhout
0495 54 97 35
info@ivodemeyer.be
www.ivodemeyer.be

een wereld vol uitdagingen
een warm nest in de winter, koel in de zomer
massief, houtskelet of hybride
uitzicht uit inzicht
een mix van emotie en gezond verstand
zorgvuldige lezing maakt gefundeerde ontwerpen
ideeën willen de blik verruimen
Daar tekenen we voor!



@Teja De Prins Fotografie



Full Energy
Future Energy Today



0496 88 42 41 - info@fullenergy.be
Rondevijverstraat 5 - 8820 Torhout

Ben je op zoek naar een
super zonnepaneel-
installatie met batterij?
Dan ben je bij ons op het
juiste adres.



Bezoek zeker onze
facebook.

UW ADVERTENTIE IN ONZE 'KNOTWILG'?

Ons tijdschrift valt
driemaandelijks bij
ruim 2700 leden in de bus.
Wil jij hen ook bereiken?

Mail
peter.lemmens@natuurpunt.be

Zwemvijvers

BEBOUWEN & BEWAREN

ZWEMVIJVERS & NATUURLIJKE WATERZUIVERING

Beukendreef 22 B ■ 8020 Hertsberge
info@bebouwenenbewaren.be ■ 050 281 494



Aux Martis

Gîtes et petit camping

www.auxmartis.com
info@auxmartis.com
183 Chemin d'Anglade
47150 Paulhiac



**Bescherm de natuur
die u liefheeft.
Voor altijd.**

Graag meer informatie?
Vraag onze gratis brochure aan op
www.natuurpunt.be/testament
Of neem vrijblijvend en in alle
vertrouwen contact op met
Joost Verbeke: **0477-20 47 27**,
testamenten@natuurpunt.be

dh
demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/20 43 14
F 051/24 46 47
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b
8840 Westrozebeke

BOOHM
CREATING YOUR NATURE

van tuinontwerp naar natuurproject
bos- en natuurtuinen

Grote Veldstraat 129A - 8840 Staden
0476 93 48 96 - info@boohm.be

Groot Heksenkruid (*Circaea lutetiana*)

Groot heksenkruid: de naam alleen creëert mysterie. Is dit echt een plant van bij ons? En waar groeit die dan? Is die zeldzaam? Hoe komt de plant aan z'n naam en hebben heksen er echt iets mee te maken? Is die giftig, dodelijk misschien? Veel vragen om te beantwoorden!

Beschrijving

Circaea lutetiana verkiest een licht-beschaduwde, matig voedselrijke en vochtige tot natte omgeving. De bossen van de leemstreek en de veldzone van West- en Oost-Vlaanderen komen hiervoor in aanmerking. Zeldzaam kan je Groot heksenkruid niet noemen en je vindt de plant van West- en Midden-Europa tot West- en Midden-Azië.

Vertrekkend uit een wortelstok vormen zich talrijke, haarfijne (2 mm dikke) witte uitlopers waaruit vele planten ontspringen. Groot heksenkruid groeit in groepen. De stengel

(20-70 cm lang) draagt eironde, toegespitste en getande, tegenoverstaande bladeren.

Als overblijvende plant uit de Teunisbloemfamilie bloeit Groot heksenkruid in een losse tros van juni tot september. Je herkent de plant zo. Je vergissen of twijfelen lijkt uitgesloten. Welke wit tot lichtroze bloem bestaat uit slechts twee, weliswaar diep ingesneden, kroonbladeren? De twee kelkbladeren vergroeien tot een kelkbuis. Twee meeldraden en een stijl met een tweelobbige stempel zorgen voor de voortplanting. Bovenop het onderstandig vruchtbeginsel ligt een ringvormige schijf die nectar produceert. Vliegen en zweefvliegen zorgen voor de bestuiving. Ondanks hun bescheiden formaat spelen deze bloemen een belangrijke rol in het ecosysteem. Ze leveren de insecten van het bos een overvloed aan voedsel in de vorm van nectar en stuifmeel.

Na de bloei ontwikkelt de plant peervormige tot ovale vruchten, die meestal ongeveer 3 tot 5 millimeter groot zijn. Elke vrucht bestaat uit twee delen (hokjes) en in elk hokje zit één zaad. Het oppervlak van deze vruchten is bezet met fijne haakvormige borsteltjes. Dankzij deze haakjes kunnen de vruchten gemakkelijk blijven hangen in de vacht van dieren of aan kledij. Dit mechanisme, dat ook wel 'klitverspreiding' wordt genoemd, zorgt ervoor dat de zaden over grotere afstanden verspreid raken.

Naamgeving en mythologie

Wie voldoende verbeelding heeft, zal in de bloem een heks op haar bezemsteel zien, maar dat is geen afdoende verklaring voor de Nederlandse naam. De wetenschappelijke geslachtsnaam komt vermoedelijk van de Griekse tovenares Kirke, bij de Romeinen gekend als Circe. Deze tovenares was een dochter van de zonnegod Helios en zijn gemalin Perse en woonde op het mythische eiland Aea. Volgens Homerus (ca. 800 v.Chr. – ca. 750 v.Chr.) leed Odysseus schipbreuk en strandde op Aea. Dit is het moment waarop Kirke de schipbreukelingen met een toverdrank tijdelijk in varkens veranderde. Of het in dit verhaal om ons Groot heksenkruid ging, valt te betwijfelen. Een plant die de kracht bezit om mensen in zwijnen te veranderen, moet wel een straffere plant zijn dan het weinig opvallende Groot heksenkruid.



Algemeen uitzicht van de plant. Foto: www.kulak.kuleuven.be/bioweb.

In zulke verhalen past eerder de beroemde en beruchte alruin (*Mandragora officinalis*). De wortel van deze plant lijkt op een menselijke gestalte en heeft behalve grote geneeskracht ook grote toverkracht, of dat dacht men toch. Merkwaardig is toch wel



Bloem en zaden van Groot heksenkruid.
Foto's: www.kulak.kuleuven.be/bioweb.

dat in Devon (een graafschap in het zuidwesten van Engeland) de volksnaam van het Groot heksenkruid 'mandrake' is, wat de Engelse benaming voor mandragora of alruin is. Wel verwarrend, want ook de naam tovenaarskruid bestaat. Zou heksenkruid dan toch magische krachten bezitten? Volgens Plinius de Oudere gebruikte Circe Groot heksenkruid bij haar magische praktijken. Geloven maar.

Ook over de soort aanduiding *lutetiana* bestaat heel wat verwarring. De Romeinse naam voor Parijs was Lutetia Parisiorum. Daaruit besluiten dat Lutetia heksenstad betekent, blijkt een misverstand. De naam komt waarschijnlijk van het Keltische (of Latijnse) woord lutum, wat modder of moeras betekent. Parisiorum verwijst naar de Parisii, de Keltische stam die in de regio Parijs woonde voordat de Romeinen het gebied in 52 v.Chr. veroverden.

De Nederlandse naam heksenkruid lijkt gewoon een vertaling van de wetenschappelijke naam met een verwijzing naar onze Griekse tovenaars met kruiden. Of heks, want waar zit dat verschil...? Het woord 'groot' maakt dan het onderscheid met Klein heksenkruid en Alpenheksenkruid. Klein heksenkruid is de steriele bastaard van Groot heksenkruid en Alpenheksenkruid. Klein heksenkruid groeit in België zeer zeldzaam in de Ardennen en in de Maasvallei. Alpenheksenkruid komt bij ons niet voor.

Wie in het bos Groot heksenkruid vindt zal zeker verdwalen of, erger nog, z'n ouders nooit meer terugzien. Maar dan moet je wel in sprookjes geloven. Einde mysterie.

Gebruik

Is *Circaea lutetiana* giftig, hallucinerend of zelfs dodelijk? Vergeet het maar. Wie teveel Groot heksenkruid eet krijgt misschien last van maagoprispingen, maar meer zal het niet

zijn. Misschien vinden we deze plant niet terug in de volksgeneeskunde om de eenvoudige reden dat ze niet gebruikt wat heksen en tovenaars ook gebruiken?

Of toch: de Nederlandse botanicus Abraham Munting (1626-1683) beschrijft het in zijn 'Nauwkeurige beschrijving der Aardgewassen', gepubliceerd in 1696, "*Circaea van Parijs, Dus in het Neederlandsch; en in het Latijn Circaea lutetiana* genoemd. *Mijns wetens met geen anderen naam bekend ... in Wijn gezoden, en zoo warm opgelegd, neemt wech de hardigheyt uyt der Vrouwen Borsten, en de zwellung der Tepelen: ook de hittigheyt en brand der Wonden, zweeren en zeeren.*" Zo luidt dit medische advies uit de 17de eeuw.

De naam Groot heksenkruid heeft een groot sprookjesgehalte en prikkelt de verbeelding, maar voor de natuurliefhebber blijft *Circaea lutetiana* gewoon een juweel van bij ons.

Daniël Boens



ECOSPOOR

DE WEG NAAR MEER BIODIVERSITEIT

JELLE QUARTIER NATUURSTUDIEBUREAU

WWW.ECOSPOOR.BE

Recensie 'De Handzamevallei waar water het landschap schrijft'

In zijn nieuwste boek, over de Handzamevallei, brengt Peter Bossu het verhaal van een van de meest onderschatte landschappen van Vlaanderen. In een tijd waarin klimaatverandering, open ruimte en waterbeheer centraal staan, werpt dit boek een nieuw licht op de rol van de vallei: geen relik uit het verleden, maar een antwoord op de uitdagingen van morgen. Maarten Verlinde nam het boek alvast door:

Dat Peter Bossu de aandacht nu vestigt op de Handzamevallei, in de volksmond 'De Broeken', valt alleen maar toe te juichen. Het belang van dit gebied werd en wordt vaak onderschat. Natte weilanden zijn "economisch minder interessant" en de natuur is er daardoor soms beschadigd. Maar voor wie zich oprecht in de vallei interesseert, is dit rijkelijk geïllustreerde boek eigenlijk verplichte kost. En het verhaal dat geschetst wordt is hoopgevend. De vallei is al jaren van strategisch belang omwille van haar sponswerking. Dat zal er

in de nabije toekomst zeker niet op minderen, gezien de klimatologische uitdagingen die op ons afkomen.

Na een korte situering, die meteen aantoonst hoe cruciaal het bufferend vermogen van het overstromingsgebied wel is, neemt het boek een duik in het verleden. Eeuwenlang werd er land gewonnen op het water. Een evocatie van de Handzamevallei aan het begin van de 20e eeuw doet mij nostalgisch dromen. Het moet wat geweest zijn: de vele kleine landschapselementen en de soortenrijkdom, in harmonie met de landbouwactiviteiten van weleer.

Maar de naoorlogse industrialisatie gaf dit gebied al snel een andere aanblik. Het verdwijnen van 'kleine landschapselementen' (zoals bomen, houtkanten en poelen), bedijkingen en rechttrekkingen, verlaagde waterpeilen, erosie, gescheurde graslanden, intensievere bemesting, het gebruik van 'gewasbescherming' ... gaan niet goed samen met natuur. Zonder de



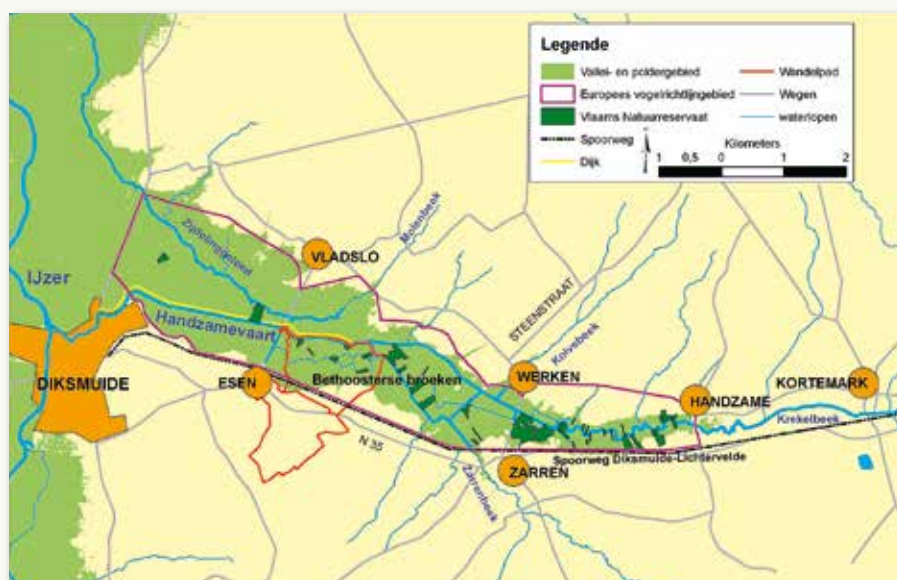
tomeloze inzet van een aantal natuurbeschermers van het eerste uur; zowel van Natuurreservaten (de voorloper van Natuurpunt) als de Houtlandse Milieugroep (de voorloper van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen), en vele anderen, zou het gebied nog veel erger mismeeesterd geweest zijn.

Na decennia van gestage aftakeling was de erkenning in 1989 als 'Europees Vogelrichtlijngebied' een gróte stap in de goede richting. Daarmee werd het behoud van de vallei, toch al minstens in theorie, gegarandeerd. Ook de aanduiding van de 'historisch permanente graslanden', de aankopen door het 'Agentschap voor Natuur en Bos' en de erkenning als 'agrarisch gebied met ecologische waarde' waren belangrijke factoren in het vrijwaren van het landschap en de natuur; wat maar nipt gelukt is. Maar voor het werkelijke herstel van de vallei is meer nodig.

Peter Bossu doet in zijn boek veel meer dan terugblikken: de topprioriteiten voor het herstel van de Handzamevallei staan er mooi in opgelijst.



Poldergebied 'De 3 Mussen' tussen Beerst, Diksmuide en Vladslo. Foto: Yves Adams.



Kaart van de Handzamevallei. Beeld: Peter Bossu.

De auteur vertrekt telkens vanuit een probleem, beschrijft de uitdagingen en stelt mogelijke eerste stappen voor. Een eerste prioriteit is, niet onverwachts, het herstel van het waterpeil. Daarnaast moet de biodiversiteit hersteld worden, de erosie aangepakt, het landschap opnieuw leesbaar gemaakt en veiligheid stroomafwaarts verzekerd worden.

De landbouw wordt daarbij niet uit het oog verloren. De auteur stelt voor om pilootprojecten met zowel landbouwers als gespecialiseerde natuurbeheerders uit te bouwen, om naar een gedeeld valleibeheer te komen. Uiteindelijk wil hij die sector als partner verankerd zien, weg van het conflictmodel. Verder vestigt hij de aandacht nog op het draagvlak bij bewoners, gebruikers en bezoekers, en verder op grondvererving, handhaving en coherentie van het beleid, en zachte recreatie. Ten slotte zou hij een bestuurlijke regie onder de vleugels van het Regionaal Landschap Westhoek willen creëren om een einde te maken aan het versnipperde beleid.

Op diverse plaatsen wordt nu al aangetoond dat natuurherstel loont. Wij zijn ons er ondertussen van bewust dat water zo snel mogelijk afvoeren niet meer van deze tijd is: we moeten een klimaatrobuust landschap creëren. Kortom: we weten dat we het water van de Handzamevallei beter moeten beheren. Waar wachten we eigenlijk op?

Maarten Verlinde

PS: Zelf lezen? Het gratis e-boek kan je downloaden via de QR-code hiernaast. Liever een papieren versie? Die kan je bestellen door € 25/ exemplaar over te schrijven naar rekeningnummer BE36.0630.7262.8581 van

Peter Bossu met de vermelding 'Handzamevallei' + je volledige postadres.



ALGEMENE BOUWONDERNEMING



ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare
Tel. 051 20 83 41
info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIEUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHTTE WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

Overstappen naar Argenta is kinderspel.

Gemakkelijk, gratis en snel.



ALGEM. ADA 58 inbouw raup. Nr. 11/2018

**KANTOOR
LEEN TANGHE**
FSMA 46897 cAcB
Aartrijkestraat 12
8820 Torhout
0475 45 67 62

**KANTOOR
MEIBOOMLAAN BV**
FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9
8800 Roeselare
051 24 28 27

**KANTOOR
THOMAS MAES BV**
FSMA/OND 0756496664
Handzamestraat 30 B
8610 Kortemark
051 56 71 76



BLOMSTR

No till No dig Bloemenboerderij

Moervijverweg 16
8680 Bovekerke
BTW 0819 511 131
+32 476 205 198
infoblomstr@gmail.com



KITE APC STABILIZED 60ED +17-35x WA



SIGHTS OF NATURE

Sights Of Nature **Natuurpunt Optiekshop** Vlamingveld 89, 8490 Jabbeke **050 31 50 01** www.sightsofnature.be
Verrekijkers **Telescopen** Nachtkijkers **Statieven** Accessoires

NESTKASTEN VOOR MEER NATUUR!



Natuurpunt Mandelstreke verkoopt zelfgebouwde nestkastjes, insectenhôtels en voedertafels t.v.v. de steenuilenwerkgroep.

Deze worden gemaakt van thermisch behandeld hout: dat is ecologisch, duurzaam en mooi! Hang jij er ook eentje op?

Meer info bij Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com of 051/225.852).

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL



ECOLOGISCHE TEELT is hét antwoord van kleinschalige boeren in het Zuiden op landbouw die energie en water verslindt.



ONEERLIJKE HANDELSREGELS geven kleinschalige producenten in het Zuiden geen kansen op de internationale markt. Laat zien dat jij het ander wil: kies voor eerlijk.



OXFAM
Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5 • Roeselare: Noordstraat 156 • Torhout: Hofstraat 9

www.oxfambelgie.be/winkels

Ontdek hoe u uw woning energiezuiniger maakt en direct geld bespaart.

Laat een van onze energieadviseurs GRATIS bij u langskomen voor een persoonlijk advies op maat.

Bespaar meer. Leef groen.

BENIEUWD HOE U KUNT BESPAREN OP UW ENERGIEKOSTEN ÉN BIJDRAGEN AAN EEN GROENER MILIEU?



051 72 44 90 | info@intelligentwonen.be

www.intelligentwonen.be | Bruggesteeweg 21, 8830 Hoogdele-Gits

**INTELLIGENT
WONEN**

Breng kwaliteit thuis

**INTELLIGENT
PRO**

Voor en door professionals



Seveso-bedrijven naast AZ Delta in Roeselare?

Waar blijft de verontwaardiging vanuit de landbouw- en gezondheidssector?

Even ter herinnering: de Vlaamse regering besliste op 22/12/2017 dat de provincie West-Vlaanderen een planningsproces mocht opstarten om 430 hectare nieuwe industriegebieden aan te duiden. De provincie volgde daarbij 3 sporen: 1. het zoeken van nieuwe locaties, 2. het activeren van onbenutte bedrijfsterreinen en 3. nieuwe terreinen zo duurzaam mogelijk inrichten door aangescherpte stedenbouwkundige voorschriften.

Natuurpunt Mandelstreek heeft in 2023 bezwaar ingediend tegen het eerste ontwerp van 'Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan' (PRUP). We verwezen daarin naar de betonstop, gezondheid, klimaat en de achterhaalde ruimtelijke planning. (*) In ons bezwaar hebben we die 3 provinciale sporen proberen bij te sturen:

- Nieuwe locaties voor industrie? Vanuit de inzichten van het 'Beleidsplan Ruimte Vlaanderen', ook de 'bouwshift' genoemd (die moet verhinderen dat er tegen 2040 nog open ruimte verdwijnt),

is dit hele planningsproces uitermate achterhaald en decadent. Officieel kan er geen open ruimte meer aangesneden worden, omdat men de biodiversiteit wil versterken, klimaatadaptatieplannen wil realiseren en de landbouwproductie op peil wil houden, maar nooit vloeide het beton zo snel en zo veelvuldig. Is dit het corrupte resultaat van de betonrapporten van Natuurpunt? Snel betonneren, nu het nog kan?

- Activeren van onbenutte bedrijfsgronden? Daar zou de nadruk op moeten liggen! Maar tijdens de ontwikkeling van de ruimtelijke plannen vragen steden en gemeenten steeds heel ruim nieuwe gronden voor bewoning en industrie.
- Nieuwe bedrijvenzones zo duurzaam mogelijk inrichten? In Beveren ligt inderdaad één van de beter ontwikkelde industriegebieden. Ondanks de lovenswaardige biodiversiteits- en klimaatmaatregelen blijft het een verdere betonnering van de open ruimte.

Ondertussen heeft de 'Provinciale Commissie voor Ruimtelijke Ordening' (Procoro), met medeweten van de Stad Roeselare, het laatste voorontwerp van PRUP goedgekeurd. Daarin ook projectgebied 'Nieuw Abele Zuid+': 31,5 hectare open ruimte tussen AZ Delta en de E 403 die worden opgeofferd om "extra ruimte te bieden aan regionale bedrijvigheid". Enkel de 2 leden van de West-Vlaamse Milieufederatie, de provinciale koepel van West-Vlaamse natuur- en milieuverenigingen, stemden tegen.

Gezondheid doet er niet toe!

In 'de knotwilg' van oktober 2024 pleitten we al voor een groenzone in plaats van een industriezone tussen AZ Delta en de drukke E403, maar de provincie en de stad kiezen nu voor beton. Daarmee negeren ze de positieve invloed van natuur op patiënten, personeel en bezoekers van het ziekenhuis. Van beton en industrie word je niet gezonder. Ondertussen wordt alvast 3 ha industriegebied 'ontwikkeld', net ten zuidwesten van de afrit



Van links naar rechts: op- en afrittencomplex van de E403 in Rumbeke en bergen aarde van industrieterrein 'Nieuw Abele Zuid' dat op dit ogenblik 'ontwikkeld' wordt. Zie paarse zone rechts naast de grote groene vlek (AZ Delta) bovenaan de kaart hiernaast. Achter deze bergen aarde liggen de 31,5 ha landbouwgebied die 'Nieuw Abele Zuid+' moeten vormen. Verder naar rechts zie je AZ Delta en de N36, de grote ring rond Roeselare. Foto: Peter Hantson.

van de snelweg. Dat is alvast een jammerlijk relict uit het gewestplan.

De betonnering gaat verder

Dit PRUP voegt daar nog eens 31,5 ha aan toe. Daarmee bevestigt het de sterke tendens om alle open ruimte langs de E403 en aan de buitenzijde van de N36, de grote ring rond Roeselare, verder vol te bouwen. De ring is helemaal géén grens meer voor de als een olievlek uitdijende betonnering van Roeselare. Het prachtige Moermanpark(je), dat vorig jaar terecht de prestigieuze Prijs Wivina Demeester won, en het beperkte tegelwippen aan het stationsplein, blijken niets meer dan greenwashing. Een doekje tegen het bloeden. Even uit het centrum worden alweer tientallen hectaren verhard. Daarmee nemen ook de hitteproblemen en het risico op overstromingen in het laaggelegen stadscentrum toe. Waar de klimaatverandering nu al tot in staat is mochten we de laatste week van mei nog ervaren: eerst grote hitte, daarna ongeziene onweders met golfbalgrote hagelstenen.

Opnieuw verlies aan landbouwgrond

Met Nieuw Abele Zuid+ verdwijnen er opnieuw tientallen hectaren landbouwgrond onder het beton. Ja, je leest het goed: niet voor natuur, maar voor industrie. Natuurpunt werd vorig jaar nog in primetime aangevalen door enkele politieke partijen en hun achterban, omdat wij soms landbouwgrond aankopen om natuur te redden. Ramp o ramp: grondprijzen worden kunstmatig opgedreven, landbouw wordt onmogelijk en binnenkort ligt er geen eten meer in de supermarkt! Allemaal de schuld van 'de groenen'! Allez, dat wilde men ons toch doen geloven. Maar nu er 31,5 ha wordt omgevormd tot industriegebied: ... stilte.

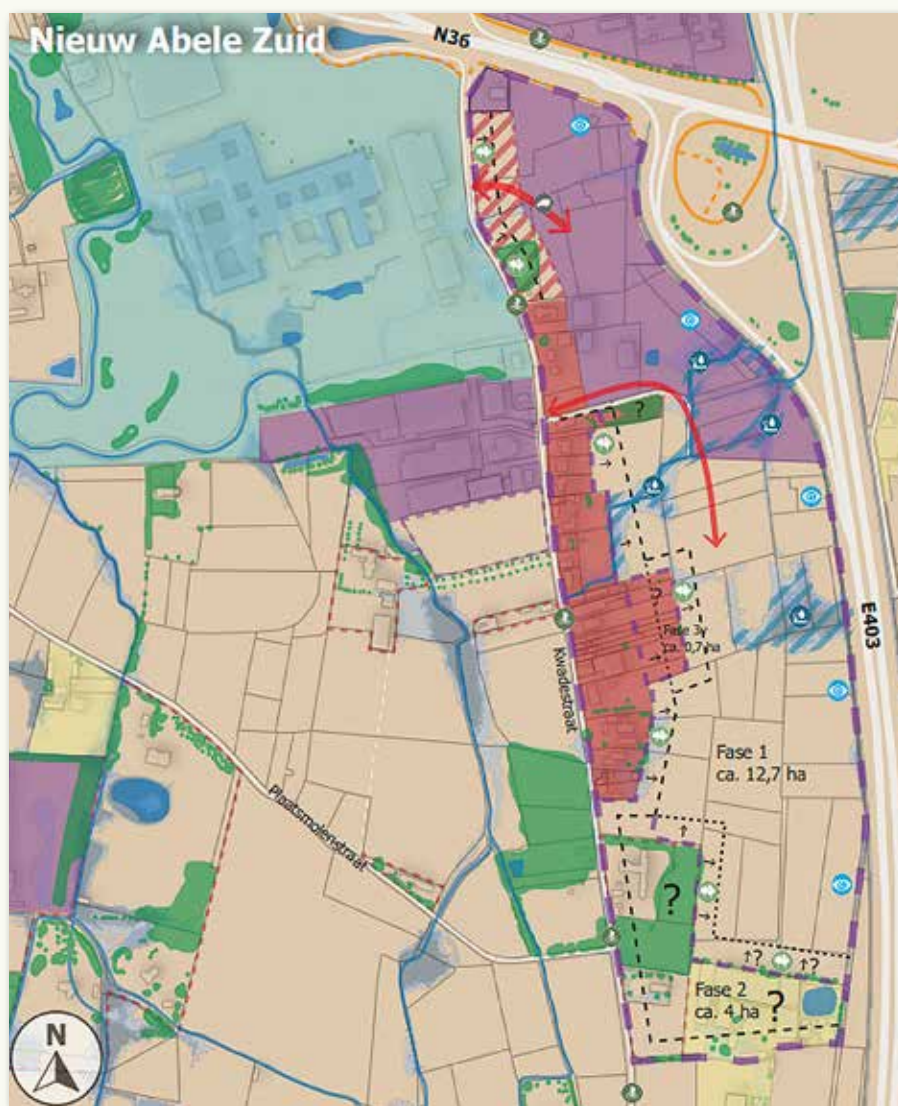
De realiteit is dat er slechts 1,5 % bos en natuur in landbouwgebied ligt, vaak als restgronden. En dat terwijl een gezonde bodem, water en biodiversiteit (bestuivers!) nodig zijn om

de landbouw recht te houden. Ondertussen wordt naarstig geijverd om de laatste natuur helemaal buiten het landbouwgebied te duwen, alsof landbouw het alleenrecht over het landschap heeft. 'Ons' landschap wordt echter gevormd door een samenspel van activiteiten. Niet alleen landbouw geeft er vorm aan en vraagt ruimte, maar ook bewoning, industriële activiteiten, transport, natuur, recreatie, toerisme, ... Zonder in te gaan op ons huidige landbouwbeleid, dat steeds vergaander de kaart trekt van de bio-industrie, lijkt dat beleid te vergeten dat havens, industrie, wegen en wonen grote lappen landbouwgrond

inpalmen, waarmee die noodzakelijke snippers nieuwe natuur helemaal in het niet vallen.

Klap op de vuurpijl: Seveso-activiteiten

In de stedenbouwkundige voorschriften van dit PRUP zijn wel heel bijzondere voorwaarden terug te vinden: in Nieuw Abele Zuid+ worden Seveso-activiteiten toegestaan. Seveso is een stadje in Noord-Italië, niet ver van Meda, waar op 10 juli 1976 een chemische fabriek ontplofte. Er vielen geen doden, maar tientallen mensen werden ernstig ziek door gifgas en 41 families moesten definitief verhuizen



De plannen voor 'Nieuw Abele Zuid+', het industriegebied dat het hele noordelijke deel van het landbouwgebied tussen de Kwadestraat en de E403 moet gaan opvullen.

De omgeving van AZ Delta verdient beter. Kaart: PRUP Bedrijvigheid Economische Subregio Roeselare.



omdat hun woonomgeving te erg vervuild raakte. Dat leidde tot Europese regelgeving die mensen beter moet beschermen tegen de gevaren en gevolgen van industriële ongevallen. Seveso-bedrijven zijn dus ondernemingen waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen worden behandeld, geproduceerd, opgeslagen of verwerkt. Iedereen snapt dat zo'n bedrijven thuishoren in afgelegen haven- of industriegebieden, maar in Roeselare geven we ze een plek naast het ziekenhuis.

Natuurpunt blijft zich verzetten tegen de ontwikkeling van industrie rond AZ Delta en trekt resoluut de gezondheidskaart. Daarom stellen we opnieuw voor om kwalitei-

tatieve natuur rond AZ Delta te ontwikkelen. Dat kan zelfs in combinatie met biologische landbouw die de lokale markt – en waarom niet het ziekenhuis? - voorziet van duurzaam voedsel.

Peter Hantson

(*) De gewestplannen, die in grote lijnen vastleggen waarvoor gronden in Vlaanderen gebruikt mogen worden (bijvoorbeeld landbouw, natuur of wonen) dateren al uit de jaren '70, toen er van klimaatverandering nog geen sprake was en de natuur er nog minder beroerd aan toe was. Jammer genoeg werden deze aftandse plannen gewoon door Roeselare overgenomen in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (GRS) uit 2012.

WULGE



WEST-VLAAMS BIOBIER MET WILGENBAST

Gebrouwen door 'Terrest Farm & Brewery' uit Houthulst in opdracht van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen om onze natuurprojecten te steunen.

MEER INFO BIJ JE AFDELING OF VIA WULGE@NATUURPUNT.BE













Ben jij tussen 8 en 16 jaar oud en een megafan van de natuur? Gebeten door al dat gebloei, gefladder en gezoem? Dan zijn de Jong Natuurverkenners echt iets voor jou! We trekken één zondagvoormiddag per maand samen op onderzoek uit en sluiten af met een leuk spel. Het nieuwe werkjaar start in september. Binnenkort meer info op www.natuurpunt.be/jongnatuurverkenners



Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 6 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaaltijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. De vereniging is aangesloten bij Bond Beter Leefmilieu (www.bbvl.be), West-Vlaamse Milieufederatie (www.westvlaamsemilieufederatie.be) en Trage Wegen (www.tragewegen.be).

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- BTW- & ondernemingsnummer: BE 0424.696.979
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen
- Voorzitter: Sofie Declercq (sfiedeccl@gmail.com)



Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Philippe Verbrugge (0473/882.900 - verbrugge_vanwelden@hotmail.com)
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreek (Hoogdele-Roeselare-Ledegem-Moorslede-Staden)

Wim Marichal (0476/307.762 - wim.marichal@telenet.be)
www.natuurpuntmandelstreek.be - Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt Kern de Reiger (Moorslede)

Steven Nuytten (0477/446.772 - steven.nuytten@telenet.be)
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt Kern Groot-Staden (Staden)

Wesley Somers (0498/017.066 - natuurpuntgsa@gmail.com)
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Kern Hoogdele-Gits

Joris Wybo (0496/579.709 - joriswybo@gmail.com)
Rek. nr.: BE92.8940.0074.4823

Natuurpunt Kern Ledegem

Roland Allegaert (056/501.742 - natuurpuntledegem@gmail.com)
Rek. nr.: BE24.1036.0713.9438

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem-Koekelare-Kortemark)

Luc Verbrugge (0472/030.509 - lucverbrugge58@gmail.com)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg - Rek. nr.: BE47.9733.8607.4380

Natuurpunt Kern BEI (Ichtegem)

Hans Verplanck (0467/012.454 - natuurpuntbei@gmail.com)
Rek. nr.: BE71.0689.5005.1369

Natuurpunt Kern Kortemark

Sofie Declercq (natuurpuntkortemark@gmail.com)
Rek. nr.: BE78.9734.1965.6386

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout - Rek. nr.: BE96.9733.8345.7505

vzw Leefmilieu Roeselare

Piet Desmet (051/225.852 - leefmilieuvzw@gmail.com)
Rek. nr.: BE33.9733.6476.0046

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Insectenwerkgroep (NP MWV)

Sofie Declercq (0486/249.062 - sfiedeccl@gmail.com)

Jong Natuurverkenner Torhout (NP MWV)

Xavier Dirix (0488/811.245 - dirix.xavier@gmail.com)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Steenuilwerkgroep Mandelstreek (NPM)

Ludo Momerency (0468/173.779 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreek.be)

Uilenwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@outlook.com)

Vogelwerkgroep (NPM)

Johan Bostoen (0475/381.084 - johan.bostoen@gmail.com)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - peter.hantson@outlook.com)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Alexander Dhooms (051/584.471 - dhooms.alexander@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuur:mandelstreek@gmail.com)

Kouterveld (Kortemark)

Thijs Declercq (0478/188.929 - thijs.declercq@gmail.com)

Mispelaarhoek (Zonnebeke)

Geert Schoutteten (0476/440.200 - geert.schoutteten@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaillie (050/214.574 - rdebaillie@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@outlook.com)

Swal (Koekelare)

Kristof Vanhee (0497/152.684 - maureen.vansevenant@gmail.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Tom Lemahieu (0478/483.680 - lematn@hotmail.com)

Waterdambosje (Moorslede)

Peter Hantson (0486/899.444 - peter.hantson@outlook.com)

Lid worden?

Als lid van Natuurpunt krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' en het Natuur magazine in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners (zie www.natuurpunt.be/voordelen). Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids. Woon je in Gistel, Hoogdele, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Regel je lidmaatschap via www.natuurpunt.be/lid-worden (€ 38/jaar). Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 12 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK' én je adres, omdat de bank dit niet meer automatisch doorgeeft.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door MR-PRINT.BE, 0495/789.474, info@mr-print.be
Druk door Lowyck, Handelsstraat 21B, 8020 Oostkamp.
Papier met EU-Ecolabel en ECF- en FSC-certificaat.

Oplage 2.720 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

5554 - BOURGOGNEPOLDER	4029 - FONDS NP MWV
5580 - GROENHOVE	5609 - KOUTERVELD
3567 - MANDELSTREKE	5599 - MISPELAARHOEK
5562 - SNIPGATE	5587 - VIJFWEGENPOEL
5594 - WATERDAMBOSJE	

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

Een flagrante overtreding van de natuurwetgeving?

Meld dit aan de natuurinspectie van Oost- & West-Vlaanderen op natuurinspectie.west.anb@vlaanderen.be, 050/247.770 of 0474/301.428.

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Kern Hooglede-Gits (NPKHG), Kern Ledegem (NPKL), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Kern BEI (NPKBEI), Kern Kortemark (NPKK), Natuurpunt Torhout (NPT), Jong Natuurverkenners (JNV), vzw Leefmilieu Roeselare (vzw LR) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Woensdag 1 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: De Barisdam	NPR
Vrijdag 3 juli	om 19 u.	Expeditie Vijverbos	NPKGS
Zaterdag 4 juli	om 14 u.	Insecteninventarisatie in Ter Kerst	NP MWV
Zaterdag 4 juli	om 14 u.	Wandeling & yoga in 'De Vierkaven'	NPKDR
Zondag 5 juli	vanaf 14 u.	Familiedag in de Mispelaarhoek	NPM
Dinsdag 7 juli	om 9 u.	De 'bosberen' helpen de natuur	NPT
Dinsdag 7 juli	om 14 u.	Insectensafari in de Ledegemse Meersen	NPKL
Woensdag 8 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Moet er nog Zand(e) zijn?	NPR
Zaterdag 11 juli	om 14 u.	Landschapswandeling rond het Waterdambosje	NPM
Zondag 12 juli	om 9 u.	Familienatuur in het Groenhovebos	NPT
Woensdag 15 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Edewallebos & Ruidenberg	NPR
Zondag 19 juli	om 10 u.	Zomerwandeling in De Hoge Dijken	NPGO&HD
Woensdag 22 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: GOG Blekerijbeekbekken	NPR
Zaterdag 25 juli	om 10 u.	Insecteninventarisatie De Doornpanne (daguitstap)	NP MWV
Woensdag 29 juli	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Praetbos Vladslo	NPR
Vrijdag 31 juli	om 19.30 u.	Op pad met de conservator van het Kouterveld	NPKK
Zaterdag 1 augustus	om 13 u.	Bezoek aan stiltegebied Vloethemveld	NPT
Zondag 2 augustus	om 14 u.	De 'Insectenzomer' in 'De Kleiputten'	NPM
Dinsdag 4 augustus	om 9 u.	De 'bosberen' helpen de natuur	NPT
Woensdag 5 augustus	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: De Bourgognepolder	NPR
Vrijdag 7 augustus	om 19 u.	Fotografiewandeling 'De zomer in je lens'	NPKGS
Zaterdag 8 augustus	om 9 u.	Zomerwerkdag in 'De Kleiputten'	NPM
Zondag 9 augustus	om 9 u.	Familienatuur in het Groenhovebos	NPT
Woensdag 12 augustus	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Kolvezipte	NPR
Zondag 16 augustus	om 10 u.	'De zomer halfweg' in 'De Hoge Dijken'	NPGO&HD
Woensdag 19 augustus	om 19.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Vloethemveld	NPR
Vrijdag 21 augustus	om 19.30 u.	Op pad met de conservator van het Kouterveld	NPKK
Zaterdag 22 augustus	om 14 u.	Vlinderwandeling in de Ledegemse Meersen	NPKDR
Zondag 23 augustus	om 14 u.	Insecteninventarisatie in De Swal	NP MWV
Woensdag 26 augustus	om 18.30 u.	'Ontdek-je-Plekje'-natuurwandeling: Koekelareberg & barbecue	NPR
Vrijdag 28 augustus	om 20.15 u.	Vleermuissafari in d'Aertrycke	i.s.m. NPT
Zaterdag 29 augustus	om 13.45 u.	Werkdag in het Waterdambosje	NPM
Zaterdag 29 augustus	om 20 u.	Nacht van de Vleermuis	NPM
Zondag 6 september	om 14 u.	Fotografiewandeling 'Nazomeren rond de Vijfwegenpoel'	NPKGS
Dinsdag 8 september	om 9 u.	De 'bosberen' helpen de natuur	NPT
Zondag 13 september	om 9 u.	Familienatuur in het Groenhovebos	NPT
Donderdag 17 september	om 19.30 u.	Infomoment: start jouw avontuur als natuurgids	NPM
Zondag 20 september	om 10 u.	De herfst op komst in De Hoge Dijken	NPGO&HD
Zondag 20 september	om 10 u.	Nazomer in 'De Kleiputten'	NPM
Zondag 20 september	om 14 u.	Bomenwandeling in het Sterrebos	NPM
Dinsdag 22 september	om 19.30 u.	Start cursus 'Leren kijken naar vogels'	NPKL
Donderdag 24 september	om 20 u.	Filmvertoning 'Le chant des forêts'	i.s.m. NPKHG
Zondag 27 september	om 9.30 u.	Op pad met de conservator van het Kouterveld	NPKK
Zondag 27 september	om 14 u.	Insecteninventarisatie in de Ledegemse Meersen	NP MWV
Maandag 28 september	om 18.30 u.	Wetenschapscafé 'Natuurinclusief van buurt tot huis'	i.s.m. NP MWV
Zaterdag 3 oktober	om 18.30 u.	Schemertocht in 'Ter Kerst'	NPKHG
Dinsdag 6 oktober	om 9 u.	De 'bosberen' helpen de natuur	NPT
Zaterdag 10 oktober	om 18.30 u.	'Nacht van de duisternis' in het Bergmolenbos	NPM
Zondag 11 oktober	om 9 u.	Familienatuur in het Groenhovebos	NPT
Zondag 11 oktober	om 10 u.	Gistel anders: stadsnatuur	NPGO&HD

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je ook terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peter.lemmens@natuurpunt.be.